مميلعلاوه

عيّشتبتكمسساسامالاسلا ممهيلعتبيلهاتيلاو

نيموصعمزافرصيوريپموزل

يرهقيرجه 1427 لاسـنابعشهمينذ

تاناييب

يناربهطينيسحنسحمدمحمديسجاحللهاةيآ

هّرسهّللاسّدق

أعوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطانِ الرَّجيم
بِسمِ اللهِ الرَّحمٰنِ الرَّحيم
و صلَّى اللهُ علىٰ سيّدنا و نبيّنا أبىالقاسم محمّدٍ
و علىٰ آلهِ الطّيّبِينَ الطّاهرين
و لعنةُ اللهِ علىٰ أعدائهم أجمَعين

مقصد و مقصود از زنده نگه داشتن یاد ها

یت علیهم السّلام

امروز روز میلاد امام زمان، حضرت حجة ابن الحسن المهدی أرواحنا لترابه مقدمه الفداء است.

امام صادق علیه السّلام فرمودند:

«اترکِذ ایحأ أدبعُ الله مَحرَ»؛[1] دایو رکذ هکار امنایعیشزا یسکنآ دزرمایپ دنوادخ
«.دراد هگهدنز هشیمه ار ام

چه نسبتی میان امام و مقصود است؟

اگر حضرت مهدی ارواحنا فداه می‌فرماید که ما را

به یاد خدا می‌اندازد و به آخرت، چرا ما گذران

زندگی دنیا را فراموش می‌کنیم؟

امام صادق علیه السّلام در ادامه، حضرت حجّت

---

[1]. ص36، قوداصه قةالإخلا نابش، خیرصدوق.

:دنکی‌م

«تا ده سال پس از فوت من، یک نفر بگذارید تا برای مردمی که از طوائف و فرق مختلف به منا می‌آیند، مطالب و مسائل راجع به دوران حیات من را برای کاروان‌هایی که به من اورد می‌شود و مسائلی که خلاف رویهٔ من و اصحاب من انجام می‌دادند بیان کند.»[1]

هچ مطلب از این علامه بزرگوار امام روظنم

؟تسا هدوب

یروآدای و ظفح یارب ناسنا هک تسا صخشم

دجم رکذت هب یزایتصخش کی نایرج

دراد؛ وا آلّ نم هدرپس یشورف تسدب هلئسم

دنچ تشذگ زا دعب، دتفیق افتا ینایرج رگا .دوش

سال کمکم فرومش، دوشی‌م زا رآن مدرم، دایم

نزب، کمکم حال و هوای آن طایرش زا نهاذا

یورف ثداوح نآ باتو بت، دوشی‌م جراخ

یارب یاهقلاع و قایتشا ناسنا رگید عّبتلاب و دنیشن

و دیدجت یارب الذ .درادن اهدای و رطاوخ نآ دیدجت

هرطاخ نآ لاسرهاًمئاد هرطاخ نآ نتشاد هاگنهدنز

دصاقم دناوتی‌م دصاقم نیا لاح ؛دنکی‌م دیدجت ار

.دشابی‌وینند دصاقم هکنیا ایدشابی‌هلا

و تدلاو و مینکی‌م هدنز ار مامت دایلاسرهب هکنام

---

[1]. 117 ص ،5 ج ،یفاکلا .

و یبهذم یاهتبسانم و ملاّسلا هیلع ماما تداهش
میهاوخی مهکتسا نیا یاربمینکی مدیدجتار ینید
عّیشتبتکمهکمینکملاعا ایند هباًیناثو دوخ دزنًلاوا
ابق داص ماما و ،تیلاو و تماما بتکم ینعی
ابمهرقابماما و دراد قرفیعفاشو کلامو هفینحوبا
و نایتفم و اهقف نّنستلها نیب رد !دراد قرف همرکع
مه ؛دندوبمهاملعزا هکدندوبیرایسبیأر نابحاص
مارمرد هکیناگرزبزا اهنآ زا ریغمهو اهنآ ةعبرا ةّمئا
رظنزا گرزبمروظنم هّتبلا .دندوبناشدوخ هقفرد و
نآ نوچ ؛برقت و ماقم رظنزا هن ،تسا تاظوفحم
هبیبرقت ،دتسیاب تیبلها بتکم لباقمرد هکیسک
!درادنگبوا ربار گرزبمسا ناسنا هکنیا اتدرادنادخ
تدلاو رد هچ ـ ار قداصماما دایلاسرهه‌کامیلو
هلئسم نیا یارب ،مینکیم هدنز ـ تداهش رد هچ و
.تسا قداصماما هبمئاق ،بتکمنیا مییوگبهکتسا

ینعی ؛دنکحرطم دوخ نایمرد ار ماما دیاب هعیش
تقیقح و عّیشت تقیقح هک دشاب هتشاد هّجوت دیاب
یرهاظ دوجو هب هن هتبلا .تسا ماما دوجو هب ،بتکم
،ماما

،تماما تقیقح نآ هک تسا ماما تقیقح هب هکلب

الدیپ روهظ هیسدق س وفذ زا س نفذ ک یرد ی نامز رهر د
،م لاّسلا هیلع داوج م اما رد نامز ک ی ؛ت سا هدرک
م اما رد نامز ک ی ،رفعج ن ب ی سوم م اما رد نامز ک ی
. . . روطن یمه و داجس م اما رد نامز ک ی ،ی داه

م لاّسلا هیلع نامز م اما ت ایح ی ونعم ت ارث ا
نایعیش ی ارب

م لاّسلا هیلع نامز م اما ت دلاو رد هک ی اه لئسم
دریگب رارق هّجوت درو م دیاب ه لئسم ن آ و ت سا ح رطم
رد هچرگ .ت سا ت ماما ت ایح و م اما ت ایح ۀلئسم
هب ب لطم م ه م لاّسلا م هیلع هّمئا ی اهتبسانم ریاس
ن ا ی رهاظ ت ایح ۀطساوه ب ی لو ،ت سا ت یّفیک ن یمه
و هّجوت درو م رتشید دناوت ی م ه لئسم ن یا ،ت رضح
ی م دیع م ه ار ربمغیپ ت دلاو ام .دریگب رارق ت قد
هدرکت وف و دناه تفر ایند زا ربمغیپ هرخلأ اب اما ،م یریگ
م ه هشیاع و دندرک م وم سم ار ت رضح نوچ ،دنا
م لاّسلا هیلع داوج م اما ت دلاو [1].ت سا هدرک م وم سم
دناه تفر ایند زا داوج م اما هرخلأ اب اما ،م یریگی م دیع ار

---

[1]. 20 ص ،28 ج ،راونلأا رابج ؛200 ص ،1 ج ،ی شایعلا ریسفت .

و ندنرکم وسم ار تضح نآ ؛ندناهدش دیهش و
درکم وسم ار تضح نآ ی سابع ۀفیلخ ،مصتعم[1].
ه بو ندنرکی طار دوخ ی رهاظ رمع ۀمئا زا مادکره
ماما ه بت یلاو و تماما و ندنرکت رجه ی قاب ملاع
ی توافتل قادح .تسا هدش ل قتنم ملاسلا هیلع نامز
ن یا رد ،دراد اهنآ ا ب ملاسلا هیلع نامز ماما دلایم ه ک
و تسا هدنز ت یلاو ن یا مینکی مس اسحا ام ه کتسا
ریاس ل ثم ه کتسا ی تیلاو ،ت یلاو ن یا .دراد تایح
و تثعب و تایفو و دایعا زا ،بتکم ی اهتبسانم
ه رطاخ ک ی ی روآدای أفرص ،ک لذ ل اثما و ریدغ
ه ک میریگی م دیع ار ی درف ت دلاو ام ه کلب ؛تسین
دننام و دراد تایح ام نایم رد و تسا ت یلاو ب حاص
ی لیخ ۀلئسم ن یا[2] .دنکی م ی گدنز و دراد تکرح ام
.تسا ی مهم

---

1. 384 ـ 380 ص ،4 ج ،ملاسلا مهیلع ب لاطی بأ ل آ ب قانم .

2. 163: ص ،ی نامعن ،ةبیغلا .

و مُهَنیَبَ ُدَّدَرَتَي رِملأا اذه بَحِاص" :ُلوقي ملاسلا هیلع اللهِدبَعاباأ ُتعِمَس»
نأ ُهَلُ اللهُ نَذأي یَّتَح هَنوفرِعَي لا و ،مُهَشرُفُ أطي و مِهِقاوسأ ی فِ یشمَي
.هَسفَن مُهَفِّرَعُي"»

مدرم نایم رد رما ن یا ب حاص" :دومرف ملاسلا هیلع ق داص ام» :ه مجرت
،درادگی م مدقن اشیاهش رفرب و دوری ماه ار ن اشیاهرازابرد و دنکی مت کرح
دوخ ه کدهد هزاجا وا ه بدنوادخ ه کن امز نآ اتدنسانشی منار وا م درم ی لو
(ق قحم) »".دناسانشبن انآ ه بار

در مرتبۀ پایین، حداقلّ مطلب این است که ما احساس می‌کنیم صاحب قدرت و سیطره و ولایتی بر ما اشراف دارد و اعمال و حرکات ما را زیر نظر دارد.[1] صرف‌نظر از طلب و چرندیات و مزخرفاتی که این طرف و آن طرف راجع به علم امام مطرح می‌

[1]: الخرائج و الجرائح، ج 2، ص 902.

«و قد کَتَبَ إلَی الشَّیخِ المُفید: "نَحنُ و إن کُنّا ثاوینَ بِمَکانِنا النّائی عن مَساکِنِ الظّالِمینَ حَسَبَ الَّذی أرانا هُ اللهُ لَنا مِنَ الصَّلاحِ و لِشیعَتِنا المُؤمِنینَ فی ذلِکَ ما دامَت دَولَةُ الدُّنیا لِلفاسِقینَ، فَإنّا نُحیطُ عِلمًا بِأنبائِکُم و لا یَعزُبُ عَنّا شَیءٌ مِن أخبارِکُم [و مَعرِفَتُنا بِالذُّلِّ الَّذی أصابَکُم مُذ جَنَحَ کَثیرٌ مِنکُم إلی ما کانَ السَّلَفُ الصّالِحُ عَنهُ شاسِعًا و نَبَذُوا العَهدَ المَأخوذَ وَراءَ ظُهورِهِم کَأنَّهُم لا یَعلَمونَ]، و إنّا غَیرُ مُهمِلینَ لِمُراعاتِکُم و لا ناسینَ لِذِکرِکُم، و لَو لا ذلِکَ لَنَزَلَ بِکُمُ اللَّأواءُ و اصطَلَمَکُمُ الأعداءُ. و لَو أنَّ أشیاعَنا [وَفَّقَهُمُ اللهُ لِطاعَتِهِ] عَلَی اجتِماعِ القُلوبِ لَما تَأَخَّرَ عَنهُمُ الیُمنُ بِلِقائِنا؛ فَما یَحبِسُ عَنهُم مُشاهَدَتُنا إلّا لِما یَتَّصِلُ بِنا مِمّا نَکرَهُهُ."»

ترجمه: «حضرت بقیّةالله عجّل الله تعالی فرجه در توقیع شریف خود به شیخ مفید چنین فرموده است: "هرچند بر طبق صلاح ما و شیعیانمان ـ که خداوند این صلاح را به ما نشان داده و تا زمان دولت مستکبران بر همین منوال خواهد بود ـ ما در جایی به دور از منزلگاه ستمکاران سکنی گزیده‌ایم، اما بر تمام احوال شما اشراف کامل داریم و هیچ چیزی از اخبار شما بر ما پوشیده نیست [و نسبت به خواری‌ای که به شما رسیده نیز آگاهیم، که بسیاری از شیعیان به کردارهای ناشایستی گرایش پیدا نموده‌اند که گذشتگان صالح از آن دوری می‌گزیدند و آن عهد و پیمان را که از آنان اخذ شده به پشت سر افکنده‌اند، گویی که هیچ نمی‌دانند!] و ما رعایت حال شما را رها نکرده و یاد شما را از خاطر نبرده‌ایم! و اگر جز این بود هر آینه سختی و گرفتاری‌ها بر شما نازل می‌شد و دشمنان هلاکتان می‌نمودند!

و اگر چنانچه شیعیان ما [که خداوند ایشان را بر طاعت خویش موفّق گرداند] در وفای به عهدی که با آنان شده یک دل بودند هر آینه تشرّف آنان به یمن ملاقات ما به تأخیر نمی‌افتاد! که هیچ امری موجب محرومیّت آنان از فیض دیدار ما نمی‌شود مگر آن اعمالی که از آنان سر می‌زند و ناملایماتی که از جانب ایشان به ما می‌رسد که ما آن را ناپسند می‌داریم!"» (محقّق)

«؟درادنا یدراد بیغم ملع م اما ایآ» :دنیوگیم و دوش
هّمئا تمامات نارود رد تایدنرچ نیا هک
دشیم هدینشن یفلاخم نییز اهشیمه م لاسلا مهیلع
ام[1]، دسریم شوگ هب ل ئاسم نیا زین نونکامه و
هراومه ی دیتع و ب یقر ئدید ود هکمینکیم س اسحا
ت سا ی اهلئسم نیا و .ت سا دهاشو رظانام ل امعا رب
و ی گدنز رد ،دنک رکف ب لطم نیا هب ناسنا رگا هک
.دنکیم داجیا ی ساسا رییغت وا ل اوحا

و دیوشب هینیسح نیا دراو هک دینک ضرف امش
نا تلد ی راکرهز ،ت سینه ینیسح نیا رد ی سکه کدینیبب
کتشپ ،دییاوخب ،دیودب :دینکب دیناوتیم دهاوخب
نیمه دینکب س اسحا هبترمک یرگا ی لو ؛ ...و دینزب
ک ی ،ت سه نم ل باقم رد نالآ نییرود نیا هکروط
طبض ار تاکرح نیا م امت دراد هشوگ نآ زا نییرود
ی رانک رد ب وخ و گنشق و ب دؤم هعفدک ی ،دنکیم
هن و دییاوخیم هن و دیودیم هن رگید و دینیشنیم
و ت سین ی خوش هّیضق نوچ ؛دینکیم دنلب ار اد ص
دراد هک ی سک !دنکیم طبض ار تاکرح دراد نییرود

---

[1] فجن ی حلاص ،م لاسلاهیلع ی لع نب نیسح دیواج دیهشه ب دوشع وجر .
.536 ـ 533 و 499 و 498 و 459 ـ 451 ص ،ی دابآ

ایی‌نیرود ایی‌طبض هکدنادذرگا دنکی‌م تبحص
روط رهِ ،دنکی‌م طبض ار وا بلاطم دراد ی‌زیچ
،دنکی‌م بس تاقوا ی‌هاگ :دننزی‌م فرح دهاوخب
ار دارفا تاقوا ی‌هاگ ،دننزی‌م هنعط تاقوا ی‌هاگ
و دنکی‌م هرخسم ار رظن دروم دارفا ،دنکی‌م ءازهتسا
کیرگا اما .دروآی‌م نابز هب دهاوخب هکی‌ریبعت رهِ
کیه هشوگ نآ ،ی‌او ی‌ا هک دوشب هّجوتم هبترم
دنراد ار اقآ نیا ی‌اهفرح و دناهتشاذگ نفورکیم
شگنر ،دوشی‌م هچاپتسد هعفدکیه ،دنکی‌م طبض
راکهچ لاح هک دوشی‌م دیفس و هایس ،دوشی‌م زمرق
ی‌راکبارخ نیا و مهیاهدز هکار ی‌یاهفرح نیا اتمینک
مهِ هاگتسد نآ !؟مینک تسرد مهیاهدرک هکار ی‌یاه
ی‌م لابندهب دوشی‌م دنلب !دنکی‌م طبض ار اهنیا دراد
دریگی‌م ار مهیس ،تسا لصو اجکهبمهیس نیا هکدور
ی‌هاگتسد هبمهیس نیا هکدمهفی‌م و دنکی‌م ی‌ریگیپ و
ی‌مربار نآ ،تسهی‌راونهکدنییی‌م دعب ،تسا لصو
.دربی‌م نییزا ار راتآ و دراد

ی‌م طبض ار شیادص دنراد هکدنادذناسنا ی‌تقو
مهاجنا ی‌لمع رهِ ،دنریگی‌م سکع ار شتاکرح و دننک

کی هب لهج رطاخهب لامعا نیا مامت !دهدیم
دنیببو دتفیبناسنا مشچهکیتقو اما !تسا نفورکیم
و تاکرح هعفدکی ،تسه نفورکیم کی اجنآ هک
؛دنکیم ادیپ رییغت نانخس و دوشیم ضوع اهرییبعت
نیا بقاعت رد دعب و دنکیم ادیپ رشن هلئسم نوچ
یمدآ لابند و دریگیمار ناسنا نابیرگیلئاسم ،رشن
نیا !؟یدز امش هک دوب هچ اهفرح نیا اقآ :دنیآ
!؟یتفگ امش هکدوب هچ بلاطم

مه نییرود نیا و مینکیم تبحص میراد ام نلاآ
نمس پ ؛دنکیم طبض ار ام تاکرح دراد اجنیا رد
هب هک یزیچ رهو منزب یفرح رهو مناوتیمن رگید
متسه بظاوم و منکیمن جراخ منابز زا ،دیاییم منهذ
ادرفو دروخنربیسکهبهکمیوگبار یملاکو ترابع
:دیوگبدیاینیصخشو دنکنداجیا یلکشمنمیارب
فرحنلافو یدرکتناها امهبتتبحصرد امشاقآ »
«!یدز ار

ملاسلا هیلع ماما هک تسا نیا بلطم لّقادح
امتیعضو مامتهکدراد ار هاگتسد نیا مکحامیارب
هب ات !دنکیمطبض دراد ار نآ و دراد رظن ریز ار
مامت ترضح !؟میاهدرک رکف هلئسم نیا هب لاح

و دراد رظن ریز ار ام راتفگ و تانکس و تاکرح هکتسینه‌لئسمن یا رد یکشو دراد رظن ریز اًمّلسم دنکیمت‌بقارم و دنکیمه‌اگن دراد.[1]

رد ایآ ،دنادب‌م اما زا ار بلطم ن یا هعیش رگا !؟دیآیمن‌دوجو هب‌رییغت‌ش راتفگ و ملاک و تاکرح یفرح رهـ ،دنکیم دهاوخب‌ش لد یراک رهـ رگید ایآ هب‌دهاوخب یاه‌لئسم رهـ ،دننزیمن آ و ن یا هب‌دهاوخب رهـ و دنکیم دهاوخب یملظ رهـ ،دروآیم دوجو ل‌قاع ناسنا ،هن ایب !؟دنکیم داجیا دهاوخب یاوراز یضتقم‌میمصت ،دراد رارقن‌آ رد هکیطیارش‌هب‌بت‌بسن میمصت ،فلتخم طیارش رد و دریگیم تسرد و دریگیم ار ش‌دوخ ابیاضتقم.

---

[1] **«ُهَّجُد نُحَن»** :[ملاسلا هیلع رفعجی‌بأ نَع]» :145 ص ،1 ج ،یفاکلا . **یفِ‌الله نُیَع نُحَن و ِالله ُهجوَ نُحَن و ِالله نُاسلِ نُحَن و ِالله بُابِ‌ب نُحَن و ِالله** :دومرف‌م‌لاسلاهیلع‌رقاب‌م‌اما :همجرت **«,هِدابِع یفِ‌الله رِماُ ةلاُو نُحَن و ِهِقلَخ** ةولج و هجَو ام و الدخ نابز ام و الدخ [یوسه‌ب] ةزاورد ام و الدخ تّجح ام» رد الدخ رما ب‌حاص و یلاو ام و میییادخ قلخ نایم رد الدخ مشچ ام و الدخ (قحقم) «.میتسه وا ناگدنب نایم

لّجع نامزلاب‌حاص‌تارایز لیذ ،37 ص ،سوواط‌نب‌دّیس ،عوبسلأا لامجا همجرت: «**ُمِلاَّسلا ،هِضِرأ یفِ‌الله َةَّجُد ایَ کیَلَع ُمِلاَّسلا**» :همجرت زور رد هجرفلاها **هِبِ یدَتهَی یذَّلا ِالله رَوذ ایَ کیَلَع ُمِلاَّسلا ،هِقلَخ یفِ‌الله نَیَع ایَ کیَلَع** الدخ تّجح یا وتر بم‌لاس» :همجرت **«!نینِمؤُملا نَع هِبِ ُجَّرَفُی و نَودَتهُملا** روز یا وتر بم‌لاس !ش‌قلخ نایم رد الدخ مشچ یا وتر بم‌لاس !ش‌نیمز رد راکزا هرگ وا ئلیسوهب‌و دنبایی‌م تیادهـ وا ئلیسوهب‌ناگتفایت‌یادهـ هکالدخ (قحقم) «!دوشیم زابن‌انمؤم

من را نگران می‌کند که امام علیه السلام به ما کمک نکند و ما را رها کند، آیا چنین است؟ گریه می‌کرد و می‌گفت: ای مولای من! چرا مرا رها کرده‌ای؟ آقای من! روح من فدای تو باد!

و وقتی که خبر شهادت آقا را به پدرش دادند، گریه کرد و گفت: «سلام علیک یا ابتاه!» و فریاد زد: «وا ذلتاه!» و گفت: آیا بعد از تو کسی هست که ما را حمایت کند؟

روح من فدای آقای من باد که ما را رها کرده و به سوی پروردگارش رفته است، و روح من فدای او باد که ما را تنها گذاشته و رفته است، و روح من فدای او باد که ما را تنها گذاشته و رفته است.

غیبت امام زمان و علت آن

غیبت امام علیه السلام

اما چرا غیبت امام زمان علیه السلام طولانی شد؟ چرا خداوند متعال اجازه نداد که امام زمان علیه السلام ظهور کند و حکومت عدل الهی را در روی زمین برپا کند؟ چرا خداوند متعال اجازه نداد که امام زمان علیه السلام ظهور کند و حکومت عدل الهی را در روی زمین برپا کند؟ چرا خداوند متعال اجازه نداد که امام زمان علیه السلام ظهور کند و حکومت عدل الهی را در روی زمین برپا کند؟

:میبوگی مه کمیروآی من ییاپو میهدی مل زانتردقنآ

!دنکی ماگنام ئمهه بدرادم لاسلا هیلعماما

!بلطم !تسیندی اهلئسم و تسیندی زیچه کنیا

همه م لاسلا هیلعماما ،هعیشبتکمرد هکتسانیا

!سبوتسابتکمزیچ

؛راگدروریه بنا سنال اصّتا زاتسا تراب عتیلاو

،هدننکل صوّطخنیامسا

وتسه اجنیاردنلآ هکیقربنیا .تسا تیلاو

...ودنکیمن شورارغارچودنادرگیمارهکنپدراد

لاثما ایی زاگایی باآیاهن ییروتو ماگتسد هبل صّتم

اجنیاه با اجنا زا ار قربه کی میسنا م سا .تسا کلذ

نآ قرب ،میسنآن ودب .تسا تیلاو دناسری م

رد م ه ل اعتم ی ادخ .ددرگی م ش دوخ رد نییروت

.تشادنی روهظ و زورب ،دوخ تّیدحا و تاذ م لاع

ی لاجم رد تاذ روهظ و زورب ئلئسم ی نعی تیلاو

ل صو تقیقح ی نعی نامز م اما .نوگانوگ و توافتم

ن یا .ی لک و تاذ تقیقح نآ هب هیئزج ب لاوقئدنکن

؛نوفورکیم و نییرود هذ ،تسا نامز م اما ی انعم انعم

یعنی امام[1]! است ناهاتب هب امام هیلع مالسلا

بلج هطساو یعنی ،تانکمم قزر و تایح هطساو

هب شلاصیا و راگدرورپ هیحان زا تایح و قزر

تسا مالع رد هکی ملع !تسا نیا هلئسم .تانکمم

تادوجوم هئم رد هکی تایح ،تسا امام هیحان زا

مالوقهبمالعتارذم امتم ،قوا مامت سا ،تسا زا نیحان هئیا امام

مالسلا هیلع امام رگا ی نعی[2]؛ تسا مالسلا هیلع امام

---

[1] تیلاو هبدوشعوجرم مالسلا هیلع امامت یلاو م اقمن یبیتزاع الاّطتهج .

.90 ـ 31 ص ،1 ج ،م الاسا تموکح رد هیقف

[2] «ّنَمِ مِامإ لاِبِ أَدِحاو أَموَيِ ضُرلأا تَيقبِ ولَ

انَلعجَ اللهُ نّأ کلذٰ و .هبإذعّ دَشأبُ اللهُ مهَبَّذُعَ و امهلهأبُ ضُرلأا تِخَاسَ

نِم نِامأب اولازَيِ نَلَ .ضُرلأا لِهلأ ضِرلأا یِف أَناَمأ و هضرأ یِف ةّجُح

ّمثُ مُهَکلِهُيِ نأ اللهُ دَارأ اذإف .مهرِهظأ نَيبَ انمُد ام ضُرلأا مهِبِ خَيِسَتَ نأ

ام مهِبِ یلاعتُ اللهُ لُعفيّمثُ ،مهنيَبَ نِم انبِ بَهذ ،مهرَظنُيِ لا و مُهلِهمُيِ لا

زور کی طقف نیمز رگا" :دومرف مالسلا هیلع رقاب امام» :همجرت «.عاشَيَ

دوخ ماک رد ار نیمز لها م امتم هنیآرهر ،دنامب یقاب ام نایم زا ی اما نودب

دهاوخ بالذعش یوخ بالذعن یرتدیدشابار نانآ دنوادخ و دربدهاوخ ورف

و نیمز رد ش یوخ تّجح ار ام دنوادخ هکتسا نآ هلئسم نیا تّلاع و .درک

نانآ نایم رد ام هکنامز نآ اتهراومهم .درم .تسا هداد رارق نیمز لها نا ما

نوچسپ .دوبدنهاوخ نا ما رد دربَورف دوخ رد ار نانآ نیمز هکنیا زا ،میشاب

ام ،دهدزیتصرف و تلهم نانآ هبو دیامنکلاهار نانآ هکدهاوخبدنوادخ

(قحقم) «!درکدهاوخ نانآ ابدهاوخبهچنآ هاگنآ دربَیم اهنآ زا ار

نَّأ امکَ ضِرلأا لِهلأِ نُامأ نُحنَ» :317 ص ،2 ج ،یسربط ،جاجتحلا

یِلَعَ عَقَتَ نأ َعامَّسلا کُسِمُيِ انبِ نَيذَّلا نُحنَ و ،ءامَّسلا لِهلأِ نُامأ مَوجُّلنا

ثَيغلا لُزِنُيِ انبِ و ،امهلهأبُ دَيمَتَ نأ ضَرلأا کُسِمُيِ انبِ و ،هنِذإبِ لاّإ ضِرلأا

نّمِ ضِرلأا یِف ام لاوَ و ،ضِرلأا تُاکرَبَ جُرُخَتَ و ةّمحرَّلا رُشنَيِ و

نِم مَدآ اللهُ قَلَخَ ذنُم ضُرلأا لُخَتَ مَ و (:لاقَ ّمثُ) .امهلهأبُ ضُرلأا تِخَاسَ

مَوقَتَ نأ یلإ ولخَتَ لا و ،روتسمَ بِئاغ وأ روهشمَ رِهاظ امهيفِ لّهِ ةّجُح

نِز ام» :همجرت «.اللهُ دِبعُيِ مَ کلذٰ لاوَ و ،اللهِ ةّجُح نِم ةّعاسلا

نا گرات سه که نوگنا مهم یتسه نیمز لها نا ما ام" :دومرف مالسلاهیلع نیدباعلا

نا ما مآ ام ئلیسوهبدنوادخ هکم یتسه ی ناسکنا مهام و ،دنانا مآ ام ئلیسوهبدنوادخ و ،وا نذا هبرگمدتفین یمز رباتتسا هتشاد هگذار

مهزا ،دشابن

انعم ،تاذ روهظرگید ی نعی[1] ،اهب لاقدنزیر ورف

[2]!تشاد دهاوخ

ماکحاًفرصه کنیاه ذ ؛تسا تماما ی انعم انعم ن یا

نایب هیعرش لئاسم و ن تفگ

هب دنوادخ .دنازرلذار نیمز لها و هتشگذب رطضم اتتسا هتشاد هگذار نیمز تاکرب و دنارتسگی مار شتمحر و دنادرگی مل زاذار نارابا مهئلیسو ی مورفار شلها هنیآرهدوبن نیمز ردی سکامن ایمزا رگا و .ددرگی مرهاظ ار ملاسلاهیلع مدآ دنوادخ هکی نامز زا نیمز و (:دومرفت رضحس پس) .درُب و دشاب هدشه تخانش و رهاظ هاوخ ؛تسا هدوبن ی لاخ ادخ تّجح زا دیرفآ دهاوخن ی لاخ ادخ تّجح زا تمایق مایق اتزینه راومهو !نانهپو ب یاغه اوخ (قحم) « ".دشی منت دابع دنوادخ دوبن ینچ رگا و ،دوب

[1]: 8 لزغ ،ی روباشین ی ریظن اوید .

دنزیر ورف مهزا دنکی زانرگا *** ارش نیرفآ دراد هدنز ی تافتلا ضحم هب اهب لاق

[2] «ُحِلاصلا ُفَلَخلا ُةَّجُحلَا» :هلیدع ی اعد زا ی زارف ،423 ص ،داعملا داز . «َقِزُر ِهِنمُیِب و ایُّنُدلا ِتَیِقب ِهِئاقبِب یِذَّلا ی َجرُملا ُیدهَملا ُرَظَتنُملا ُمِئاقلا ه کم هدی م تداهش] » :همجرت « .عاَمَّسلا و ُضرلأا ِتَتَّبَث ِهِدوجُوِب و ی َرَولا و ادخ تّجح [تسوا ن یشناج و رادرکوکین ِ امام ،هدیزگرب ربمایپ زا س پ ت یادهد) ی دهد ی رضحت ،رَظتنم امام و ق ح هب ئدننکمایق و وا ح لاص ئفیلخ هب ایند هک ی سک آن و تسا هتخادنا ریخأت هب ار شروهظ دنوادخ هک (هدش هب و دنوشی م هداد ی زور ق ئلاخ هب ش دوجو ت کرب هب و تسا ی قاب وا ءاقب (قحم) « !دنا هتشگ راوتسا نامسآ و ن یمز وا دوجو ن مُی

و مُکیَلِإ ُطِبهَتَ ِهِرومُأ ِریدقم ی فِ بَّرلا ُةَدارإ» :577 ص ،4 ج ،ی فاکلا تاریدقت نازیم و ت یفیک رد راگدرورپ ئدارا» :همجرت « .مُکِتویُبِ نِم رُدصَت ت مسه ب) امش ی وسه ب روما امش ل زاذ (ت یلیها) و دوشی م زا ناخه اهی ش (قحم) « .ددرگی م رداص (ق ئلاخ

دُعَب سُآنلا و انِبَر ُعئانَص ّآنِإف» :386 ص ،(ح لاص ی حبص) ةغلابلا ج هذ س پ م درم و ،م یتسه نامرا راگدرورپ ن ا راگدرورپ ت سد ام» :همجرت « .انَلَ ُعئانَص (130 ص ،5 ج ،ی سانشم امام) « .دنتسه ام ن ا راگدرورپ ت سد ،ن یا زا

کردن و یا نبکن و آن را نکن مطرح کردن.

بله، اینها از شئون امام در مقام تشریع است و اختصاص به امام دارد؛ اما حقیقت تکوینیهٔ امام عبارت است از: إبقاءُ کلِّ وجودٍ فی مرتبةِ وجودِهِ، و حیاةُ کلِّ موجودٍ فی مرحلةِ وجودِهِ، و استمرارُ کلِّ وجودٍ فی مرحلةِ حدُوثِهِ و بقائِهِ.[1] این مسئله مسئلهٔ امام است.[2]

امام زمان علیه السلام یعنی آن حقیقتی که: «بِوجودِهِ تَثبُتُ الأرضُ و السماءُ؛[3] زمین و آسمان به وجود امام زمان علیه السلام قائم است.» اینها نخواستهاند بگویند، برای ما فقط شعر بگویند، یک مقداری هم برای ما دلسوزی کنند، یک مقداری هم برای ما گریه کنند، یک مقداری هم برای ما دعا کنند؛ اینها آن حقیقتی است که ما شیعه و پیرو آن هستیم و این را میخواهیم و از خدا میخواهیم که ما را در این راه ثابت قدم نگه دارد و

---

[1] «ترجمه: بقاء هر موجودی در مرحله وجودش و ثبات هر موجودی در مرحله حدوثش و بقاء هر موجودی در مرحله وجودش». (قمی، عباس، مفاتیح الجنان، باقیات الصالحات، تعقیبات مشترک نماز واجب).

[2] برای مطالعه بیشتر درباره این موضوع ر.ک: جوادی آملی، عبدالله، مهدی موعود، ج 1، ص 90 ـ 31؛ همو، ولایت فقیه، ج 5، ص 73 ـ 122؛ همو، شمس الوحی تابان، ج 1، ص 141 ـ 176.

[3] گرزبانی، فرج بن محمد، العبقری الحسان، ص 423، تحقیق سید احمد حسینی.

!تسا امدوخ

ریغربار «ماما» نانوتعنیامینابوتیمامایآتقونآ
و نناگرزب ،هلب[1] !؟مینک قلاطا ملاسلا هیلع ماما زا
و یملعتاماقمدجاو و هیکزتلها دارفا و نیبّذهم
هکتسانیاتبحصیلو ؛دناهدمآیرایسبیونعم
و هعیش ایآ ؟تسیک هبمئاقعّیشتبتکم و هعیش
یسلجم هملاع و یسوط خیش هبمئاقعّیشتبتکم
داجسماما و رقابماما و قداصماما هبمئاقایتسا
ارعّیشتتقیقح قداصماما و رقابماما !؟تسا
و یراصناخیش و یسلجم هملاع ایدنهدیملیکشت
نودبنناگرزبنیا ایآ !؟اهنیالاثما و یسوط خیش
قداصماما زا هئاضتسا و هرانتسا و دانتسا و هدافتسا
نیا زا دنراد اهنیا هچره ،هنایدندشیمگرزبمه
هکتسینیسانشنکمنینیاتقونآ !؟دنراد بتکم
و میرواینآ زا یمسا و مینکاهرارتقیقحنآام
ینیچهشوخودناهتسشنهرفسنیارسربهکاریاهنآ
دنمهرهبهرفسنیایاهاذغزایقشاقدنچودناهدرک

---

[1] رشعاثاثمئاردنآراصحنا و هعیشفرعردماماینانعمزاعلاّطاتهج. عوجر ،موصعمریغربماما ظفاقلاطازاوجمدعنینچمهو ملاسلا مهیلع 235 ـ 208 ص ،18 ج ،یسانشماما هبدوش.

تاراختفا و امنهار و هوسا ناونعه بمیهاوخب ،دناهدش
!؟مینکبحرطمبتکم

رد ملاسلا هیلع ماما هب فرصه جوت موزل
عّیشتبتکم

ار ملاسلا هیلع نامز ماما تدلاو امه کنیا هّیضق
،مینکیمرارکتارنیا مهلاسرهو میریگیمنشج
درفنیا ،میرادامه چنآ :میییوگبه کتسانیا رطاخه ب
رایسبنادرمه همهناگرزبریاسو یسوطخیش !تسا
اهنآ هبادخ ،دندوباهقفو املع زا ،دندوبیگرزب
مامت؛دادهاوخودهدیمودهدبتاماقموتاجرد
یسوطخیشه کنلاایلو ،ظوفحمدوخیاجه باهنیا
:دنسرپیوا زا ایندنآ رد رگا ،تسا هتفر ایندنیا زا
و دنریگبه رازهتیاربه لاسرهه کیرضاحوتایآ»
مهمندبیومکی» :دیوگیم«؟دننکحرطمارتمسا
درگلاسنمیاربدیهاوخیم رگا !تسیندیضار
ردو دیریگبار ملاسلا هیلع ماما درگلاس ،دیریگب
مایهتفگنمه کاریبلاطم دیتساوخ رگا مهنآنمض
و دیریگبار داجسماما درگلاس .درادنیبیع ،دییوگب
و لئاسمه کدرادنمهیبیع ،دییوگبداجسماما زا
نوچ؛دییوگبماهدوبعقومنآ ردنمه کاریبلاطم

داجسماما نادرگاش زا یکیدناوعبمهنمه رخلأاب
.متسه

ماما و قداصماما و رقابماما و داجسماما درگاش
؛دندوبناشتایحنامزرد هکدنتسیزیاهنآطقفنامز
نیقداصتایاور زا هکیاهقفمامت هکلب
هیعرشمامکحاطابنتسارد هّمئاریاسو ملاسلا امهیلع
لزنمرسه بار[1] دّمحمآماتیا و دناهدرک هدافتسا
دوصقم

زاربتکمنیانشدوخبلاطماب و دناهدناسر
و رقابماما نادرگاش ،دناهدرکلقتنم هدنیآ هبهتشذگ
چیه و دنتسه ماما و قداصماما

---

[1] نبیلعنِبدّمحُملَلِعلا ِبابتکا] همو» :76 ص ،65 ج ،راونلأا راحب.
یّلصالله لوسرنّأیفُةّلعلا :[میهاربإنِبیّلعنُبدّمحم] لاق [مَیهاربإ
الله لاق :نِینمؤملاریماوأ و ملّسو هلآ و هیلع الله یلص
لاق ؛*﴿أَنَاسَحإنْیَدِلاَوْلابَو أَئِیشِهبا وُکرْشُتاَلَو َهَللا اودُبْعُاوَ﴾ :لجّ و زّع
الله ُتاولصنَنَینمؤملاُریَمأ و الله ُلوَسرامه" :مهلسلا هیلع قداصلا
اضبُقدَقنِیَدلااولا نِیَذهٰنّأ ُمهّلکتعیشلا مهّلا تیاتما نّأیفةّلعلا و"امهیلع
."عذهم»

یّلصالله لوسرهکنیا ربلیلد» :دیوگمیهاربانبیلعنبدمحم» :همجرت
(تانیا) ردپ ودملاسلا هیلعنینمؤملاریما و ملّسو هلآ و هیلعالله
و دیتسرپیارایدخو" :دیامرفیملّجوّزعدنوادخهکتسانیا ،دنتسه
لدییامنناسحا دوخ ردپ ودهبو هدادنزارقکیرشوا ابار یزیچ
هفیرشهیآنیا رد) نیدلاوزا دوصقم" :دیامرفیم مهلسلا هیلع قداص
هکنیا تلع و ؛".دشابیم امهیلعالله تاولصنینمؤملاریما و الخ لوسر
تسدزا ار دوخ ردپ ودهکتسانیا ربارای ،دنتسه میتیام نایعیشیمامت
(قّقحم)» .دناهتفرگانهآزا ار ردپ ودنیا (و هداد

* سوروسءاسنه (4) هیآ 36.

و نارمحی‌ارب طقفه‌کق‌داصم‌اما .دننکی‌منی‌توافتن بدمحم و ریمعی‌بأ نبا دمحم و بلغتن بنابأ ه‌کی‌ثیدح !تفگی‌منثیدح ریصبی‌بأ و ملسم ی‌نعی؛ تسه‌مهام نلآ ی‌ارب ،دومرفی‌متردصح دصراهچو رازهزا دعبه‌کمهام‌ی‌ارب‌ارنیاترضح لاعتمدنوادخنوچاهتنم ،تسا ه‌دومرفم‌یاه‌دمآ لاس ه‌داد م‌اما ه‌بی‌دّدحم و ص‌وصخم رمع و ه‌درک‌ردقم نیاترضح ،ددرگی‌منب رمع نآ رگید و تسا رد ترضح رگا .تسا ه‌دومرفع‌قوم‌نآ رد ار بلاطم تسیود و رازهرد ه‌کاری‌تیاورنیمه ،دوبنامزنیا

سا‌لپیش به‌ابان و ریصبی‌با و ملسم‌نب دّمحم و تیاور ه‌لسلس‌نیمه‌و دومرفی‌مم‌هنلآ ،دوبه‌دومرف ی‌لئاسم‌و ی‌لاجب‌لاطم‌و ی‌یاور بلاطم‌و دانتسا و ی‌قرفچیه‌هّیضقرد و دوبمهنلآ ،دوبعقومنآ رد ه‌ک .تشادنی‌توافتو درکی‌منذ[1]

---

[1]: 148 ص ،1 ج ،تاجردلا رئاصبا .

«مّدمحمل‌لاحنّاو ،رورّدلا ّدحکٌّدحُهلو لّإا ًمارحلا و لّاللاحُاللهقلخام ّنلأ و ،ةّمایقلا موی یلإ ٌلاحُمارحُهمارحلا و ةّمایقلا موی یلإ ٌلاحُمارحلا و لّاللاحُاللهقلخام و اًعارذنوعبسهاهلوطةّفیحص ،رورّدلا نمهوهفقیرّطلا نمهنکامو ،ةّدلجلا فصنو ةّدلجلا و اهاوسام و شدخلا شرأیّتح»

دیرفایزاری‌مارحو لاحدنوادخ" :دومرفم‌لاسلا هیلعقداصم‌اما» :همجرت للاحانامهو ،لزانمه دودحدننام‌دشابی‌دودح و ّدحار نآ هکنیا رگم مارحو ،تمایقزورا‌تتسا لاحلا[مّلس و هلآ و هیلع‌الله یّلص]دّمحم

نابأ طقف ملاسلا هيلع قداص ماما درگاشن يارب نب
؛دندوب نامز نآ ردا اهنآ ،تسين ريصبوبأ و بلغتن ب
مهي ملاسا مولعب لاطو ن يمعمزا ي دارفا نآ هكلب
ي م تكرح دنراد تيلها بتكم ي اتسار رد نالآ ه ك
اًعقاو و دنتسه ملاسلا هيلع قداص ماما درگاشن دنك
دوجو ک يملاسلا هيلع قداص ماما نوچ !دنتسه مه
ي نافا مهئ مه دوجو .تسين ي نافا دوجو و تسا ي قاب
اًدعب ،م يوري م و م ييآ ي م و م يتسه ي زور دنچ ؛تسا
ي م هحتفا ات ود م هدعب ،دنزي ري م كاخ نام يور م ه
ي منا نتعا و درادن ي راک ام هب ي سک رگيد و دننام خ
و هّمئا و قداص ماما و رقاب ماما دوجو ي لو .دنک
ي نعي ؛تسا ي قاب دوجو ملاسلا مهيلع ن يموصعم
زور ات شئاقب هکنيا هن ،ي لاعت للها ءاقب هب دراد ءاقب
دوجو ،تسا ي قاب ادخ ي تقو ات هکلب ،تسا تمايق

نآ لوط هک تسا ي اهفيحص ام دزن هنيآرهم و .تمايق زور ات تسا مارح وا
رد هکنيا رگم تسا هديرفاين ار ي مارح و ي للاح دنوادخ و تساع ارذ داتفه
هک ي زيچ رهم (هک ي روطهب تسا ص خشم نآ رد اًقيقد ي زيچ رهم و) تسه نآ
تسا لزنم دوخ رد هچنآرهم و تسا نابايخ زا دوشي م باسح نابايخ زا
فصنو هنايز اتک ي نواتو نآ ريغ و ش ارخ نواتي تح ؛تسا هناخ ي ارب
(قحم) «".تسا هدمآ نآ رد زين هنايز اتک ي

مام دوجو نوچ[1]؛تسا یقاب مه مالسلا هیلع مام
الدخ هکنیا رگم س پ ،تسا یلاو دوجو مالسلا هیلع
!دوربنییزا مه مام اتدوربنییزا

مام ئدنورپاتدوشهتسبالدخ ئدنورپهکنیا رگمو
[2]!دوشهتسبمه

:دندومرفیماقآ موحرم .میتسینروطنیام یلو
یمهتسبام ئدنورپ زور کی ،میسربهکاجره بام»
دیهاوخیمهرابود هچیاربارنیا «!دشمامتو دوش
مدشهتسبشیپ لاس رازه هکیامدنورپ !؟دینک زاب

---

[1] «نُحَن» :مالسلاهیلعاللهدبعوبأ لاق» :150 ص ،قودصخیش ،دیحوتلا .
نانمهاما" :دومرفمالسلاهیلعقداصما» :همجرت«".کلِهَیلا یذَّلا اللهُ هجَو
(قحم)«"!تسینیکلاهار نآ هکمیتسهالدخ ئولج و هجَو
اللهدبعیبأ دنع ّنُکَ :لاقةریَرُه نبا نع» :66 ص ،1 ج ،تاجردلا رئاصب
لاعَتَ اللهِ لوَق نعٌ لُجُرَ ُهلأسَف ملسو هیلع اللهلص ءیَش لُکُ﴾ :یلَ
لاإ ٍءیَش لُّکُ کُلِهَیلا نَولوقیام" :تلق "؟هیفنَولوقی" :تُلق .* لاق :﴿هَهجَو
ُهجَو نُحَن و ُهنِم یتؤُی یذَّلا ُهَهجَو لاإ ٍءیَش لُّکُ کُلِهَی" :لاقف .ُهَهجَو
ملسو هیلع اللهلص دمحم :دیوگهریغمنبا» :همجرت«".هنِم یتؤُی یذَّلا اللهِ
:تسا هدومرفهکدومنشسرپدنوادخ راتفگ ئرابرد وا زا یدرمهکمیدوب
تضر .﴿دخ هجَو زجنییز ازو مدنوشکلاهیزیچره﴾
یزیچره" :دومرف :مدرمم :مدرکضرع "؟دنیوگیمهچمدرم"
دوشیمکلاهیزیچره" :دومرفتضر .دخ هجو رگم دوشیمکلاه
مدشهتسبشیپ لاسرازه هکیامدنورپ !؟دینک زاب

---

[1] .150 :ص ،قودصخیش ،دیحوتلا .
[2] ج ؛48 _ 46 ص ،1 ج ،یسانشماما هبدوشعوجرتشیعلاطت هج .
5، ص 48 _ 49؛ داعم یسانشماما هبدوشعوجرتشیعلاطت هج ،4 ج ،207 ص ؛ سرالهلبّاللابلاب، ص
28 _ 30.

رگا !؟دینک زابدیهاوخیمه رابود هچیار بن لآ ،تسا
و داوجم اما و داجسم اما ئدنورپ ،دینک زابدیهاوخیم
لاس تسیود رد ملاع نلاف !دینک زابار یداهم اما
هدرکتوفه که درکتوفبخ ؛تسا هدرکتوفش یپ
و ندرک حرطم ار وا یلو !دنکشتمحر الدخ ،تسا
یهاگیاجه چعّیشتبتکمرد ،نتفرگس لجمه لاسرهم
!؟داراد

یگرزب درم و دوب روطنیا ناشیا» :دنیوگیم
شتمحر الدخ و دوب یگرزب درم ،بوخ رایسب «.دوب
درم !؟دوب یکچوک درم هک میوگیم ام رگم .دنک
هعیش هک ام نیب ایآ هلئسم نیا رد یلو ؛دوب یگرزب
هلئسم نیا رد !؟دشاب قرف دیابن هعیش ریغ ابم یتسه
!؟دشاب زایتما و قارتفا دیابن دارفا ریاس و هعیش نیب ایآ
دنکس اسحا هعیش هکتسا هدیسرن نیا نامز زونها ایآ
هکی زیچ رهه ب ،ملاسلا هیلع ماما هبه ّجوت زا ریغ
دای !؟تسات لایخت و تایرابتعا ،دنکه ّجوت دهاوخب
دای ناسنا هک درادن لاکشا و تسا بوخ ناگرزب
نیا راشتنا و نلاعا و ندرک حرط یلو ؛دنک ناگرزب
و تیعضو نیا ابم هنآ ،ه ّیضق نیا رد غیلبت و هلئسم

[1]!؟دراد یهاگیاجهچعّیشتبتکمرد ،تّیفیکنیا اب

ایآ میرانذگیمهیام رگید دارفا یارب امهکردقنآ

ممهملاسلا هیلعداوجماماتدامهشیاربایدلوتیارب

ردهکیناگرزبیاربهکردقنآ !؟میرانذگیمهیام

،دناهدرکتوفهتشذگلاسدصیسایلاستسیود

راشتنافرطنآهبفرطنیاهبو میراداصو رس

،مینکیمفرصارغلابمنیاو اهجرخنیاو میهدیم

یمار اهراکنیمهمهمیداهماماتدامهشیاربایآ

ویداهماماز اهنآمهدکیهٔزادناهبمدرمایآ !؟مینک

تأیصوصخ

یملاصامدرمایا !؟دنرادربخوعلاطیداهماما

،تسا هدوبهکشردپ ،تسیکیداهماما هکدننادز

شتماماتیعقوم ،تسا هتشادیتیعضوهچترضح

هدومرفیبلاطمهچترضحنآ و تسا هدوبهچ

نااشیالکوتمو دوبیگرزبدرم ،دوبماما ،هلبا !؟تسا

زا و دادمسماجنآ ردمهدعبو درکدیعبتارماسهبار

هکتسایتاعلاطاِ ردقنیا [2]؛دشمامتو تفرایند

!دنشابهتشادملاسلا هیلعماماز ادنناوتیمدارفا

---

[1].هعیشگنهرفردنیعبرا هبدوشعوجرتشییعلاّطاتهج .

[2].312_309 ص ،2 ج ،داشرلا .

هّجوت دیاب هعیش بتکم رد هک تسا نیا هلئسم نیا زا امه چره !سب و دشابم لاسلا هیلع ماما هبطقف !م یاهدرک رضن امدوخ ،م ییایید هاتوک رالدقم[1]

لِ صا نا اونع هبت ییل ها بتکمّ ما تش ریذپم وزل ی ساسا

هب س بلم ام ی اقفر و نا تسود زا ی اهدع زورما نیمه هک دنتسه اهی لیخ .دنوشی م تینا حور س ابل لا ابت اماقم هب ،دننا وخی م ار ی نید م ولع ی اهس رد هک ی تقو اما ؛دنراد م هد اهتجا ۀزاجا و دنسری م م هد هک دنیبی م دنکی م هاگن هلجم رد ار اهنآ س کع نا سنا ت اوار کک یم هت اقوا ی هاگ ،دناهدیشار تار نا ششیر نیا هّللدمحلا اما ،دندزی م ت اوار کار هّتبلا !دننزی م ،ت سیندهّجوت درومی لعف طیارش و ع اضوا رد هلئسم

---

[1]: 286 ص ،1 ج ،نسا حملا .

«ع نأ بیحَمزَحَتلا اَثُّمللِ ،ّیع نأ بجعفر ٍرِعلیه السلام قال: "نُبَ یَ ا یلإسلا مُ عَلَ ىٰ خَمسٍ: الصلا ةِ و الزَّکا ةِ و الحَجِّ و الصَّومِ و الوَلایَةِ؛ و لِ مَ ا نُودِیَ بِالوَلایَةِ" :رٍمار ع نُب سُنا بأ فَخأ ذَ خَ الناف داز و "ةِیلاوَلابِ ی دون ام ةمجرت« :ی نعی الوَلایَةِ "ه ذه اوکرَتَ

دومرف تر ضح هک دنکی م ت یاور ام السلا هیلع رقاب ام زا ی اما ۀزمحوبا« .ت یلاو و ج ح ،هزور ،ت اکز ،زامن :ت سا هدش هداهنان بن وتسج نپ رب ام السلا" هدش هیصوت ت یلاو هب هک هنوگنآ هب ت سا هدشن هیصوت ی زیچ چیه هب و زیچ رهچ م درم و" :ت سا هدوزفا ت یاور نیا ل قن درم ر ماع نب س ابع ".ت سا (ق قحم)« ".دناهدرک اهر ار (ت یلاو) نیا و هتفرگ ار

یلیخ !دندزیم مه تاوارک دوب هّجوت دروم رگا ّلااو
یلو ،دنناوخیم ار سورد نیا هک دنتسه اه
علاّطا فرص طقف سورد نیا ندناوخ زا ناشدوصقم
ِیقوقح بلاطم هب تبسن رظن راهظا و لئاسم رب
یم تبحص هکیتقو اما ؛تسا یملاسا و یهقف یانبم
زا تملظ و ترودک رازه دننک

سرد نیا اهیلیخ .دوشیم مامشتسا اهنآ نانخس
و تقد دروم ار یانبم و یداقتعا ،یملع بلاطم ،اه
یاپ هب بلطم هک یتقو یلو ؛دنهدیم رارق هعلاطم
دسریم اهنآ یروابدوخ و شریذپ و داقتعا و ماربا
نودب مینکیم ساسحا ام» :دنیوگیم هک مینییبیم
میناوتیم رتهب ،تیعضو نیمه اب و ندش مّمعم
هتفگ امش هب یسک هچ «.مینک تیلاّعف و مینک کمک
تباوخ هب ادخ !؟دینک کمک دیناوتیم رتهب تسا
مدرم نایم رد یهاوخیم وت ؟تسا هتفگ و هدمآ
وت هب یسک و یورب تحار ،ینک یگدنز تحار
یزاب ظافلا اب و یروآیم رد یزاب ارچ ؛دنزن یفرح
هن !؟ینزب لوگ یهاوخیم ار یسک هچ !؟ینکیم
مدع و شریذپ تّیلوئسم ،رالذگب همامِع امش ،ناجاقآ
؛تسا هتشاذگ راکرس شود ربادخ ار دارفا شریذپ

ربو تسا هتفرگ هدهع هب شدوخ ار تّیلوئسم نآ
هکنیاهن ؛تسا هتشاذگ دارفا دوخ رادیین الدجو ئدهع
دشابه درکدارفا لیکو ویلو ومّیقار ی لاعبانجالدخ
ی لاعبانجه بار مدرم منهج و تشهبو ایند و نید و
!دشابه درپس

ی نعی ،درادگی مه مامِع طیارشن یا رد هکی سکن آ
ب عصو اهی تخسئمه ابار بتکم ن یا ن م :دیوگی م
و ی ملعئبنج طقف هن ؛مه اهتفریذپ شب یشنو زارف و اه
و ن دز فک و ن تفگرتکد ی اقآ ابم هنآ ،ار شای هقف
س کع و ن تشاذگ س نارفنک و رانیمسا جنآ و اجنیا رد
و ن تشاذگ رتوییماک ف رطن یا و ن تشاذگ ت لاجم رد
اهل قنو اهف رح ئمه ابه کلب !ن تشاذگ هچ ف رط نآ
م اما بتکم دراو ن م .مه اهتفریذپ شم زاول و ط یارش و
ب یغرت ارم هچ و دنیوگب دب ن م هب هچ ؛مه امدش قداص
ن یا ی نعی [1] !درادن ی توافت ن م ی ارب ،دننکب ق یوشت و
.مه اهتفریذپ ل صا ن اون عه بار بتکم

---

[1]:(33) بازحا هروس زا 39 هیآ .
﴿ِهَللاب ی َفکَو َهَللا َّالِإ ُهَدحَأ َنوَشْخَی َالَو ُهَنوَشْخَی َوِهَللا ِتاَالَسِر َنوُغِّلَبُی َنیذِلَّا﴾
:119 ص ،7 ج ،ی سانشم اما .﴿ُأبیسَح
چیهز ا و دنسرتی م ادخ زا و دننکی م غیلبتار دنوادخ ت لاسر هکی ناسکن آ»
«.تسا ی فاکی گدیسر و باسحرد دنوادخ و ،دنرادنس رتی ادخ زجس ک

ی‌ارب ملاّسلا مهیلع تیبل‌ها بتکم تیاهک ی‌ورخا و ی‌ویند و ی‌عامتجا و ی‌درف تداعس تّیرشب

اب اًقباس هک دوب لاضف و نیمّمعم نیمه زا یکی هدنب و تشاد طابترا اقآ موحرم

موحرم اب مهه هکم‌دیدی‌م تّیلوفط نارود رد مه اًدعب .دمآی‌م نا‌شیا مه و مهیتفری‌م نا‌شیا لزنم هب اقآ هاگشناد رد و تسا هتفر هسنارف هب نا‌شیا هکم‌یدینش اجنیا رد نم» :دوب هتفگ .دناوخی‌م قوقح هسنارف رتهب و دوشب رتشییل ئاسم هب تبسن‌م تاعلاطا اتم‌دمآ نیا وا هبع جار اقآ موحرم «.مهفب ار بلاطم نا‌وتب :

هب یادگ تسد رگید دیدی‌م قداص اما بتکم رد ار شدوخ زاین ص‌خش نیا رگا !درکی‌مذ زارد برغ و هسنارف یوس

رقاب اما و قداص اما درف نیا هک دوشی‌م مولعم تسا هتفر اجنآ هک تسا هدیدنی‌فاکش دوخ ی‌ارب ار زا رگا [2] .دنا‌هتفگ هچ نارگید و [1] ویکسِتنوم دنیبب ات

---

[1] . Montesquieu.

[2] اما هب دوشع وجر ،مولع یمجرد هعیش‌س یسأت و مّدقت زا ع‌لاّطا تهج . زا ع‌لاّطا تهج نیچمه و .16 ج و 388 ـ 199 ص ،14 ج ،ی‌سانش تو کلمروز هب دوشع وجر ،ی‌زورما مولع ربی‌ملاسا مولع مّدقت و تمظع .279 ـ 210 ص ،2 ج ،نآرق

ی‌منزگرهدرکی‌مانغسناسحاقداصمامابتکم

!تفر[1]

وماهدزنلاحهبااتهکمیوگبی‌فرحمهاوخی‌م

ی‌مدنوشمّمعمدنهاوخی‌مهکی‌یاقفری‌اربزورما

مامابتکمرد،تسههچناهکمیناددبدیابام»:میوگ

وتلایختوچوپهمههّیقب!سبوتساقداص

ی‌دامودسافی‌اهزغمی‌لیختوی‌مهوتتلاوضف

!«تسا[2]

تساهتشوذویکستنومبانجهکی‌نیناوقلاحور

ی‌زغمنآ؛ی‌دامزغمکیتاشوارتزاتسارابع

ی‌مهاگذدوخهبعفانمبلجی‌اربطقفداصتقاهبهک

وی‌واسمدارفانوناعهباراادخناگدنبهاگچیهودنک

رد»:دیوگی‌مالذل،دنیبی‌منی‌هلاتامعنردزارطمه

هنودسربریغهبترازآهنهکنکتکرحی‌دحنآ

،تسای‌دامهاگدیدکی‌نیاو«.دسربوتهبریغرازآ

---

[1] گ‌نهرفرثاردی‌ملاسا‌ی‌نابمزانارکفن‌شورض‌ارعِازاع‌لاّطاتهج.
.330 ـ 326 ص ،2 ج ،نآرقتوکلمرونهبدوشع‌وجر ،ی‌جراخ

[2] ،مدشابی‌مموله‌ئضافانوناکم‌لاسلا هیلعماماب‌لقهکنیازاع‌لاّطاتهج.
هکنیازاع‌لاّطاتهجن‌ینچمه.181 ص ،1 ج ،ی‌سانشماماهبدوشع‌وجر
ناشفارونناهجهبدباتم‌لاسلا هیلعقداصرفعجماما‌ی‌مله‌اگیاپدنلب
.17 ج ،ی‌سانشماماهبدوشع‌وجر ،تسا

ئه دیدگاه الهی. در مکتب الهی می‌گویند: در آن مسیری حرکت کن که اگر آزاری از غیر به تو رسید باز هم او را با آغوش باز بپذیری و با او به لطف برخورد کنی و از تو فقط لطف و عنایت و اغماض و ایثار و گذشت تراوش کند.[1] این مکتب، مکتب

---

[1] بحار الأنوار، ج 1، ص 226: «[قال الصادق علیه السّلام لعُنوان البصری:] ... و أمّا اللّواتی فی الحلم فمن قال لک: إن قلتَ واحدةً سمعتَ عشراً، فقل: إن قلتَ عشراً لم تسمع واحدةً! و من شتمک فقل له: إن کنتَ صادقاً فیما تقول أسأل الله أن یغفر لی و إن کنتَ کاذباً فیما تقول فأسأل الله أن یغفر لک! و من وعدک بالخنا فعده بالنّصیحة و الرّعاء.» ترجمه:

«[امام صادق علیه‌السّلام به عنوان بصری فرمودند:]... و امّا آن سه چیزی که راجع به بردباری و صبر است: پس کسی که به تو بگوید: اگر یک کلمه بگویی ده تا می‌شنوی، به او بگو: اگر ده کلمه بگویی یکی هم نمی‌شنوی! و کسی که تو را دشنام و سب کند و ناسزا گوید، به وی بگو: اگر در آنچه می‌گویی راست می‌گویی، من از خدا می‌خواهم تا از من درگذرد؛ و اگر در آنچه می‌گویی دروغ می‌گویی، پس من از خدا می‌خواهم تا از تو درگذرد! و اگر کسی تو را بیم دهد که به تو فحش خواهم داد و ناسزا خواهم گفت، تو او را مژده بده که من درباره تو خیرخواه می‌باشم و مراعات تو را می‌نمایم.» (روح مجرد، ص 185)

مصباح الشریعة، ص 158: «قال الصادق علیه السلام: العفو عند القدرة من سنن المرسلین و أسرار المتّقین. و تفسیر العفو ألّا تلزم صاحبک فیما أجرم ظاهراً و تنسی من الأصل ما أُصبتَ منه باطناً و تزید علی الاختیارات الإحسان. و لن تجد إلی ذلک سبیلاً إلّا من قد عفا الله تعالی عنه و غفر له ما تقدّم من ذنبه و ما تأخّر و زیّنه بکرامته و ألبسه من نور بهائه، لأنّ العفو و الغفران صفتان من صفات الله تعالی و أودعهما فی أسرار أصفیائه لیتخلّقوا مع الخلق بأخلاق خالقهم و جاعلهم لذلک؛ قال الله عزّ و جلّ: ﴿و لیعفوا و لیصفحوا ألا تحبّون أن یغفر الله لکم و الله غفور رحیم﴾، و من لا یعفو عن بشر مثله کیف یرجو عفو ملک جبّار؟! قال النّبی صلّی الله علیه و آله و سلّم حکایةً عن ربّه یأمر بهذه الخصال، قال: "صل من قطعک و اعف عمّن ظلمک و أعط من حرمک و أحسن إلی من أساء إلیک!" و قد أُمرنا

[ادامه در صفحه بعد]

[1]...رد !تسا قح

[1] ﴿مُكاتآ امَوَ ﴾ :لّجوزّع ِالله ِلوَقِلِ ِهتَعباتمِب [لبق ههحفص هقيلعت هماداه] ﴿اوهُتْنافَهُنَعْمُكاهَنَاَمَوهوُذُخَفُلوُسَّرلا ِبولُقِبولُقلا ىفِ الله ُرِسوُفعلاف ** .﴾

الله‌لوسر لاق و !؟هَرِسُ لَهَ ُرِسُي [نَّمِ] هفن هِّصاوَخ
؟"مِضمَضيبأك نَونكَي نأ مُكُدَحأ زُجعَي أ" :مّلسو هلآ و هيلع الله ىّلص
:مّلسو هلآ و هيلع الله ىّلص لاق ؟مِضمَضوبأ ام و ،الله‌لوسر اي :ليق
ىضرعِب ُتقَدَصَتدق ىّنإ ّمهللَا :ُلوقيَحبصأ اذإ ناك مُكَلبَق نَّمِ ٌلُجرَ"
:همجرت «".هَّماعسِ ىَلَ

ةويش زا ىياناوت لاح رد تشذگ و وفع :دومرف مالّسلا هيلع قداص ماما«
زا هكتسا نآ وفع ىنعم و .تسا نارگزيهرپ نانهذ رارسا و ىهلا نلاوسر
و ىريگنشياطخ هبار وا رهاظ رد ،ىرذگب راكهنگ صخش ىاطخ و مرج
زينزآ ربهفاضا و ،ىيامنش ومارفتسا هديسر وتهبوا زا هچنآره زينلد رد
هكىسكنآ رد رگم ىباييمنار وفع نيا و ،ىرادبا ور ىكنيوا ق ح رد
دشابهديشخبار وا ةدنيآ و هتشذگنانهانگ و هدومنوفعار وا لاعتمدنوادخ
وا ربش يوخ لامجا و اهبروز زا و هدومنّنيزم ش يوخ تمارك هبار وا و
هكدنلاعتمدنوادخ تافص زا تفص ود نارفغ و وفع هكارچ ؛دشابهدناشوپ
ابادخ قلخ با تاسا هدانهذ تعيدو هبش يوخ ناگديزگرب ىادي سو رد
قحت رضح ىدمرس تافص هاگيّلجت و) هدومنت رشاعم ناشقلاخ قلاخا
تشذگ و وفع هكديابو ﴾ :دومرف لجوزع دنوادخ تهجن يدبو ،(دنشاب
و !؟ديامنوفع امشر بدنوادخ هكديرادنتسود ايآ ؛دنيامنض امغا و دننک
.﴾تسانابرهم و هدنزرمآ رايسبدنوادخ
تشذگ و وفع ديما هنوگچ دشخبىمنار دوخ دننام ىصخش هكىسكنآ و
زا مّلس و هلآ و هيلع الله ىّلص مركا ربمغيپ !؟دراد ار ردتقم ىهاشداپ
وت زا هكس كنآ ابو" :دومرف لاعتمدنوادخ هكهدومنت ياكح ش راگدرورپ
تشذگهدومنم تسوتهبهكس كنآ ابو ،نكرارقرب طابترا و تلصاوم هديرُب
هبهكس كنآ هبو ،نكاطع هدومنم ورحمار وتهكس كنآ هبو ،امنوفع و
مييامنت عباتم ربمغيپ زا هكم يرومأم امو "!امنىكيو ناسحا هدركىدبوت
ديريگبهدروآ امشىاربادخ لوسر هچنآ﴾ :دومرف لاعتمدنوادخ هچنانچ
ىرود و) ديهَناوتسا هتشاد زابنآ زا ار امشهچنآ و (ديدنبراكهبو)
نآصاخبولق رد هكتسا ىهلا رارسا زا ىّرستشذگ و وفع و ﴾!(دينيزگ
ىمهگن دوخ ئنيسرد ار ىهلا ّرسنيا ىسكهچسپ .تسا هتفرگ رارق ىهلا
(.دنرادىمهگن دوخ ئنيسرد ار ىهلا رارسا هكنآصاخنآ :هكنيا اي) !؟دراد
"؟ديشاب مَضمَضوبأ دننام هكديزجاع امشايآ" :دومرفىم ادخ لوسر و
هتشذگ ىاهتّما زا ىدرم" :دومرف ؟تسيكمضمضوبأ :دندينسرپ باحصا
ميوربآ و ضرعنم ،ادنوادخ :تفگىم دركىم حبصنوچ زور رهه كدوب

ریغ رازآ ش‌ا ب ظاوم ه‌ک دنیوگی‌منی‌هلا ب‌تکم
؛دنتسه‌روطن‌یا ل‌گنج‌رد ت‌اناویح‌ه‌کلب !دسرنوت‌ه‌ب
و دنکن زواجت‌ن‌اشمیرح ه‌ب ی‌سک ه‌ک دنبظاوم ی‌نعی
ی‌م دروخرب اهنآ ع‌افد ا‌ب دننک زواجت‌ن‌اشدوخ رگا
.دننک

ه‌ن ،دنییی‌م ه‌طساو ار دوخ‌ن‌اسنا ،ی‌هلا ب‌تکم رد
و ت‌یّدحا ت‌اذ ار ت‌اذلاب‌ّل‌قتسم ؛ت‌اذلاب‌ّل‌قتسم
ن‌وناق ،س‌اسا ن‌یا ربا .دنییی‌م چ‌وپ‌و ه‌طساو ار دوخ
دوخ ی‌ایند ا‌ب‌و دنکی‌م ل‌عج‌م‌اکحا و دنکی‌م ع‌ضو
طابترا ایبنا ه‌ک ی‌روطن‌امه ،دنکی‌م رارقرب طابترا
.دندرک رارقرب

رگید م‌ولع ل‌ابندهب ار ش‌دوخ رمع ه‌ک ی‌سک نآ
رد ه‌ک دوب دهاوخ ی‌رادقم ن‌امه وا ب‌یصن ،دربی‌م
ش‌دوصقم ه‌ک ی‌سک ا‌ما ؛ت‌سا ه‌دش ش‌بیصن ایند ن‌یا
،ت‌اغیلبت ،دئاوز ن‌ودب دشاب ن‌ید ت‌قیقح ه‌ب ن‌دیسر
ن‌دعم ن‌یا ه‌ب ار دوخ و ،ت‌اماقم و ت‌امهوت ،ت‌اسایر

اور ن‌م ق‌ح رد م‌درم ه‌ک ار ی‌دب رهو) م‌داد ه‌قدص وت ی‌ارب م‌درم م‌امت زا ار
(ق‌قحم) «"(!م‌دیشخب وت ه‌ار رد دنا‌ه‌تشاد

.22 ه‌یآ (24) روز ه‌روس *

7 ه‌یآ (59) رشح ه‌روس **

ن یا ه بـ ن دیسر ش هجوت و دنکل صّتم ایرد ن یا و م لع
.دنکی م لّضفت وا ر ب ایرد ن یا ،دشاب ایرد

ق ح ص یخشت ر ایعم

دننکل ایخ دیابن دنوشی م مّمعم زورما ه کی یاقفر
ایند و ورب و ایی ،دنراد ور ش یپرد ه کی ریسم رد ه ک
ه کنیاه ن ه تبلا !ت سا ی مدرم ه ّجوت و ل ابقا و ت سایر و
رد ه ک دشاب ه لئسم ن یا ی ور ،ر کف دیابن ه کلب ،ت سین
ه ب ،م یسری م اجک ه ب ه دنیآ رد ،دش دهاوخ ه چ ه دنیآ
ه چ ،م ینکی م الدیپی تیعضو ه چ ،م یسری م ی تیعقوم ه چ
ل ئاسم و ب لاطم و دنریگی م ار ام ر ب و رود ی دارفا
ناهنیا م امت ؛دنننکی م ش خپ ف رطن ا و ف رطن یا ار ام
.[1] ت سا ت لایخت و ت امهوت

ن یا م یهدب رارق ه ّجوت دروم و م ینادب دیاب ام ه چنآ
م ینک زکرمتم ن یا ر ب ار دوخ ّم غ و ّم ه م امت ه ک ت سا
ار ن یا ؛ت سا ه دیسر ام ه ب ه چ رفن ه دراهچ ن یا زا ه ک
ه دراهچ خ یرا ت ل وط رد .دش م امت ،م ینکلمع و م یریگب

---

[1] و للها ی لإ ک ولس و ریسر دی بلاط ت رهشت ارضم ر ب ر تشییع لاّطا ت هج .
؛304 _ 301 ص ،10 ج ،ی سانش دامع ه ب دوشع وجر ،م لع ل ها ق یرط
ت ایح ؛169 _ 168 ص ،ی راگتسر ن ییآ ؛66 ص ،2 ج ،راونا ع لطم
.105 _ 103 ص ،س نا ت احفز ؛160 ص ،دیواج

ت رضح ،ن ینمؤملار یما ،م رکا ربمغیپ :دناه دمآ رفذ
ه کم ینیبب دیاب ؛م لاّسلا م هیلع ن امز م اما ا تار هز ۀمطاف
ت روصن یا رد .دناه دیمهفه چا هنیا و دناه تفگه چا هنیا
زا ص لاخا ن ت وافت ه ک م یوشی م ه ّجوتم ه ک ت سا
ی دراوم ه چ رد ه رسا ن زا ه رس و ت ساجک رد ص لاخ
.م یمهفب ار ت قیقح ن یا دیابل ّوا .دوشی م ص خشم

رد ه کم دوب م احرا زا ی کیل زنم ش یپ ه تفه ه س ود
و ریبخ رایسب ،ت ارهاوج و ی ندعم ی اهگ نس ل ئاسم
ایند رد ی دارفا دودعم زا دیاش و ت سا دراو ی لیخ
و ف رطن یا ار وا و دننکی م ب اسح وا ی ور ه کدشاب
ا نطر ف هم م یبرند. ایشا ن حر ف بسیار خوب ی ز و
گفت:

وقتی که من وارد این مسائل شدم، اوّل رفتم بند ال اینکه اصل را بشناسم. سال های سال تمام زحمت خودم را گذاشتم؛ چه کتاب هایی خواندم، چه مطالعاتی کردم، چه آزمایشگاه هایی رفتم تا اینکه آن سنگ و جواهر اصلی را بشناسم. وقتی شناختم، دیگر تشخیص خلاف و این دلیجات که گاهی هم خیلی شبیه اصل است، برایم مثل آب خوردن شد.
اما بعضی از افراد وقتی که وارد این مسائل می شوند، هم صحیح و هم غیرصحیح را با هم دیگر نگاه می کنند؛ لذا هرچه می گذرد باز آن قوه و تیزی تشخیص را ندارند. سال های سال هم کار می کنند، ولی باز می بینیم اشتباه می کنند.

چون از اوّل پا را فقط روی شناخت واقع نگذاشتند، بلکه خواستند واقع و غیر واقع را با هم بفهمند؛ ولی ایشان می گفت:

من این کار را نکردم؛ بلکه سال های سال تمام هم و غمّم را فقط روی شناخت جواهر اصل گذاشتم. وقتی که خوب ذهنم از این مسئله پر شد و قالب گرفت و فهمیدم آن اصل چیست، آنوقت دیگر توانستم خلافش را بشناسم.

گفتم: شما عجب حرف عمیقی زدی و عجب کار درستی کردی! این همان حرف و کلام

امیرالمؤمنین علیه السلام است که فرمودند:

«لا یُعرَفُ الحقُّ بأقدارِ الرِّجالِ؛ اِعرِفِ الحقَّ تَعرِفْ أهلَهُ، اِعرِفِ الباطلَ تَعرِفْ أهلَهُ»؛[1] حق با شخصیت افراد شناخته نمی‌شود؛ اول حق را بشناس تا اهلش را بشناسی، و اول باطل را بشناس تا اهلش را بشناسی.

آیا ما اینطور زیستیم که بخواهیم از روی شخصیت افراد، حق را بشناسیم؟! مثلاً وقتی ببینیم که یک نفر خیلی ظاهر جذابی دارد یا مقاله‌های زیادی دارد یا افراد برایش خیلی بیا و برو می‌کنند و تا وارد جلسه می‌شود همهٔ جلسه برایش بلند می‌شوند، یک دفعه چشممان را برمی‌گردانیم تا ببینیم که این چه کسی بود که وقتی وارد جلسه شد همه برایش بلند شدند؟! خواهی نخواهی ذهن ما متوجّهٔ او می‌شود. اما حضرت می‌فرمایند که اوّل باید حق را بشناسی! وقتی حق را شناختی، هر چه برای فلان شخص بلند شوند و بیا و برو کنند دیگر فایده‌ای ندارد.

بنابراین در مکتب ما باید اوّل سراغ این چهارده نفر بیاییم و بس؛ و دیگر چشممان را ببندیم، والسلام! باید ببینیم که امام علیه السلام در این قضیّهٔ

[1] أنساب الأشراف، ج 2، ص 238 و 274؛ الأمالی، شیخ مفید، ص 5؛ روضة الواعظین، ج 1، ص 31؛ با قدری اختلاف در مصادر.

که می‌شاید به تشادن ی‌راکرگید و ، تسا هدومرف هچ
.دنکی‌م هیجوت و ل‌یوأت ار هلئسم نیا اقآ نالف

مامت‌اسا تیاور هّنسلا رهم رد ل‌اثمب‌ابن‌م
:دندومرف‌م‌لاّسلا امهیلع رفعج‌ن‌ب‌ی‌سوم

«و ی‌سأت هلئسم نیا زا ربمغیپ نایعیش هکنیا اب دومرف تنس ار هّنسلا رهم دنوادخ
.»[1]دننک ی‌وریپ

نیا هک دیوگب تسناوتی‌م‌ن رفعج‌ن‌ب‌ی‌سوم ایآ
هدرکفرلاحو تسا ش‌یپل‌اتسیود ی‌ار به‌یّضق
رازه ،نایعیش ا ه‌ک دیوگب تسناوتی‌م‌ن ایآ !؟تسا
ی‌سکره‌ا ،دینکب هکسرازه دصار نات‌رهم دعب‌ل‌اس
و رازه‌ًلاثم ،دنکب ش‌تدلاو خیرات‌م‌قره‌ب‌ار ش‌رهم
ی‌زاب هوحن‌یا زا !؟ی‌اهدرخ و تصش و دصیس

،ریخه‌ن !؟تسناوتی‌م‌ن‌اهن‌دروآرد

مامت‌اسا اتاه‌دزاود !؟تفگن‌ارچ ی‌لو ؛تسناوتی‌م
زا م‌الدکچیه ایآ !؟دنتفگن‌ان‌اشمادکچیه ارچ ،دندمآ
ی‌م هچ دعب ل‌اس 1400 هک دنتشادن ع‌لاّطا هّمئا
ی‌م رتلاابرب‌مغیپ و رفعج‌ن‌ب‌ی‌سوم زا ام‌اما !؟دوش
،هدرکت‌وافته‌نامز» :م‌ینکی‌م هیجوت و ل‌یوأت و م‌یور
و ل‌ئاسم نالآ ،هدرک قرف ع‌قوم‌ن‌یا اتاع‌قوم‌ن‌آ

---

[1] ص ،3 ج ،م‌لاّسلا م‌هیلع ب‌لاطی‌بأ ل‌آ ب‌قانم ؛376 ص ،5 ج ،ی‌فاکلا .
352.

ب‌لاطم نیا هب دیاب و تسا هدش دایز تلاکشم
فرح نیا و تساع‌قومآ یارب نیا ،درک یگدیسر
هیجوت و لیوأت ،درادن یبیع «!تسا هدش ضوع اه
تسین‌روطن‌یا و تسه‌مهم‌یادرف‌همرخلأبا‌اما ؛دینکب
!دش‌در هلئسم‌نیا زا دوشب و دوش‌هتفگ‌یاهلئسم‌ه‌ک
یم‌ضرعن‌اتتمدخم‌رادار یئزجهّیضقک‌یطقفن‌م
.منک[1]

ماما ملاک تقیقح ظفح تروض
روما ریاسا بنآ جزم مدع و ملاّسلا مهیلع

هب‌م‌یاهتساوخ‌نوچ ،مینک‌یم‌هیجوت و لیوأت‌ام
هکلب ،میسرب‌ملاّسلا هیلع‌ماما و ربمغیپ‌ملاک‌تقیقح
رگید یاهزیچ‌ابو میریگب‌ار ماما ملاک‌میاهتساوخ
هب‌هک‌یاقآ نآ لثم ؛مینک‌همیمضت و طولخم
ش‌دوخ‌ملع‌و دیوگ‌یم‌هچ‌برغ‌دنیبیاتت‌فرب‌رغ
لاح !دمهفب‌ار ملاسا ی‌نابم‌دناوتب‌رتهب و دریبلاابار
یلئاسم‌هچ‌زا رس‌اقآ نیمه‌أدبم‌ه‌ک‌دنامب‌رگید

---

[1] یزورما یاهه‌ماندقع‌رد نآ ظاحل‌و هنسلا رهم‌رادقم‌زا علاّطت‌هجو .
،65 ص ،ملاسا تموکح یایحا رد ناملسم‌درف ةفیظو هب‌دوشع‌وجر
.75 ص ،10 ج ،راونا علطم ؛هقیلعت

و اضر ماما اًعقاو مینیبب هکمیاهتساوخ ام !دروآرد
یم هچ تایاور نیا رد ملاّسلا امهیلع داجسماما
ریغ ابلّوا زا ارنامنهذ و رکف ام !دنیوگب دنهاوخ
رفذکیه کمیدید اتو میدرک طولخم و جوزممماما
هتبلا .میداد رارقماما رانک رد ار وا ،تسا هّجوتدروم
ماما هدرکانیالدخ و مینکیمتحصهبلمحیردقام
ـ دننکیم مه در اهیضعبهچرگ ـ مینکیمذ در ار
یاربانذل .میهدیم رارقشرانک رد ار ماما ریغ یلو
میاهتساوخ ،مینکبعمجود رهنییرالدقم کیه کنیا
لاابارنآ مهیرالدقم و میرواییننییاپارنیا یرالدقم
هبار هلئسمنیا دندشیواسم هکیتقو لدعب ،میرواییب
.مینکیمحرطمتّیفیکنیا

:تفگ هکدوبیسکنآ یئابطابط هّلاعمومحرم
نیا» :دندرکضارتعانانشیا هبیتقو !سبو ماما طقف
،دیریگیم دیراد یسلجم هّلاعهبامش هکیدار یا
:دندومرف نانشیا «!دیربیم لاؤس ریز ار بهذم
ریز قداصماما هکدوریم لاؤس ریز یتقو بهذم»
یسلجمۀّلاعرازه [1]«!یسلجم هّلاعهن ،دوربلاؤس

---

[1]. 60 ـ 55 ص ،نابات رهم هبدوشعوجر .

نآ !دوشیمنمهقداصمامائدشمدیچنخانیادف
نیابقداصمامهکدوریملئوسریزبهذمیعقوم
لئوسریزتسامهدرکیسلجمۀّملاعهکیتاهیجوت
.دوربد

نناگرزبزایسلجمۀّملاعریغویسلجمۀّملاع
؛دنرادامجامهمشچوامرسیور،بوخرایسب،دندوب
یاربایاآ ؟تسامهمهمادکهعیشمملاعکییاربیلو
ایتسارتمهمبهذموبتکمظفحهعیشمملاعکی
تیصخشننلافهکنیایارب !؟تیصخشننلافظفح
یمهیجوتاروایاهراکواهفرح،دنامبظوفحم
واربکفتوراتفگوللاعفاوراکِهیجوتنیاو ،مینک
،بیاعمنیاهبهّجوتنودبدارفاهکدوشیمبجوم
روطنیاهکیلاحرد ؛دنریذپیارتارکفتنیاممات
وهعیشتارکفت،تارکفتنیاۀمههکتسین
.دشابعّیشتبتکمتارکفت

اراهتیصخشهکیدارفا :منکضرعمهاوخیم
اهنآربکفتصئاقذیور،هیجوتنیاابودنکیمهیجوت
ناشراک،دنناشوپیمارصئاقذنآودنرازگیمهّحص
نادرکتمذمونارگیدزایویجبیع !تسالکشم

و سبّ کردن دیگران غلط است؛ امّا نکته اینجاست که اگر مطلبی به‌عنوان یک تفکر شیعی از فردی انتشار پیدا کند و کلامی از فردی منتشر شود، این دیگر منتشر شده است؛ پس اگر غلط است باید در مقابلش ایستاد، نه‌اینکه به‌عنوان اینکه او فلان شخصیت است، بخواهیم توجیه و تأویل و رفوکنیم و رویش رو پوش بیندازیم.

یک وقت شخصی یک مطلب را گفته است، انسان هم نباید چیزی بگوید؛ مثلاً تفکر یک شخص فلان‌نوع تفکر است، ولی آن تفکر را اظهار نکرده است و قلماً و بیاناً نگفته است، انسان هم نمی‌تواند آن را مطرح کند. اما همین‌که شخصی در کتابش یا صحبتش مطلبی مطرح کند که مخالف با مکتب شیعه است، باید در مقابلش ایستاد،

چون سکوت در اینجا سکوت در قبال خلاف است و این دیگر در مقابل امام صادق ایستادن است! اینجا نمی‌توان گفت که حالا حرف نزنید و چیزی نگویید و مطرح نکنید و کاری نکنید! چون مسئله این‌طور نیست و وقتی شخصی به‌عنوان یک عالم، مسئله‌ای مطرح می‌کند که مخالف مبانی تشیّع و

ن یا رد دیابذن اسنا ،تسا عّیشت ب تکم دیاقع ف لاخم
ت وکس ن وچ ؛دنک ت وکس ص خش ن یا ر طاخه ب د روم
د رالذگی م اپ ریز ار ق داص م اما ت امح ز م امت اجنیا رد
.د ربی م ن یید زا ار هّمئا ی اهش لاتم امت و

ه ک م ید رک ج اجتحا ن ّنستل ها اب ام ل اس 1400
ـ للهاب ذوعن ـ و داتسیا ی حو ل باقم رد ی ناث ۀفیلخ
ن یمه اب[1] ،داد ربمغیپ ه ب ی یوگه فارخ و ن ایذه ت بسن
ن یا ل صا» :د یوگی م دوشی م دنلب رفن ک ی لاح !ن ایب
م ینیشنب :م ییوگب م ه دعب !ب جع «!ت سا غ ورد هّیضق
ی اهلئسم و م ینزن ی فرح رگید و م یشاب ت کاس و
ل اؤس ریز عّیشت ی نابم و ب تکم ،ف رح ن یا اب !م ییوگن
د نسا روشا ر یاز ت اعر ً لاصا» :م ییوگب ه کنیا یاب !د وری م
د رالذگی م اپ ریز ار ق داص م اما ت امح ز م امت اجنیا رد
.د ربی م ن یید زا ار هّمئا ی اهش لاتم امت و

ه ک م ید رک ج اجتحا ن ّنستل ها اب ام ل اس 1400
ـ للهاب ذوعن ـ و داتسیا ی حو ل باقم رد ی ناث ۀفیلخ
ن یمه اب[1] ،داد ربمغیپ ه ب ی یوگه فارخ و ن ایذه ت بسن
ن یا ل صا» :د یوگی م دوشی م دنلب رفن ک ی لاح !ن ایب
م ینیشنب :م ییوگب م ه دعب !ب جع «!ت سا غ ورد هّیضق
ی اهلئسم و م ینزن ی فرح رگید و م یشاب ت کاس و
ل اؤس ریز عّیشت ی نابم و ب تکم ،ف رح ن یا اب !م ییوگن
د نسا روشا ر یاز ت اعر ً لاصا» :م ییوگب ه کنیا یاب !د وری م
د رالذگی م اپ ریز ار ق داص م اما ت امح ز م امت اجنیا رد
.د ربی م ن یید زا ار هّمئا ی اهش لاتم امت و

ه ک م ید رک ج اجتحا ن ّنستل ها اب ام ل اس 1400
ـ للهاب ذوعن ـ و داتسیا ی حو ل باقم رد ی ناث ۀفیلخ
ن یمه اب[1] ،داد ربمغیپ ه ب ی یوگه فارخ و ن ایذه ت بسن
ن یا ل صا» :د یوگی م دوشی م دنلب رفن ک ی لاح !ن ایب
م ینیشنب :م ییوگب م ه دعب !ب جع «!ت سا غ ورد هّیضق
ی اهلئسم و م ینزن ی فرح رگید و م یشاب ت کاس و
ل اؤس ریز عّیشت ی نابم و ب تکم ،ف رح ن یا اب !م ییوگن
د نسا روشا ر یاز ت اعر ً لاصا» :م ییوگب ه کنیا یاب !د وری م
د رالذگی م اپ ریز ار ق داص م اما ت امح ز م امت اجنیا رد
.د ربی م ن یید زا ار هّمئا ی اهش لاتم امت و

---

[1] ،5 ج ؛37 ص ،1 ج ،ل ولا و ل ملا . ج ؛22 ص ،1 ج ،ح یحص ،ی راخبلا ح یحص ؛76 ص ،5 ج ،م لسم ح یحص ؛161 ص ،8 ج ؛138 ص ،ک دف و ۀقیفلا ،ق دصلا ف شک و ق حلا ج هن ؛25 ص ،ب قانملا و ء ابنلأا ن م ف رط ؛76 ص ،ی بأن ا ج هن ۀغلابلا ح رش ؛393 ص ،2 ج ،ب ولقلا د اش ر إ ؛274 ص .20 ص ،12 ج ،د یدحلا.

[2] ن یچنین آ مده ن یا 174 ص ،ت ار ایزلا ل ام اک ر د وشا ر یاز ت اعر ی یاور د نسا .

:ت سا

«حَدَّثَنی حَکیمُ بنُ داوُدَ بنِ حَکیمٍ و غَیرُهُ، عن محمّدِ بنِ موسَی الهَمدانیّ، عَن محمّدِ بنِ خالِدٍ الطَّیالِسیّ، عَن سَیفِ بنِ عَمیرَةَ و صالِحِ بنِ عُقبَةَ جَمیعاً عَن عُقَبَةَ بنِ محمّدٍ الحَضرَمیّ و محمّدِ بنِ إسماعیلَ، عَن صالِحِ بنِ عُقبَةَ، عَن مالِکٍ الجُهَنیّ، عَن أبی جعفرٍ الباقِرِ علیه السّلام قالَ: "مَن

گوید: «اصلاً این قضیۀ لگد زدن به حضرت زهرا دروغ محض است! چه کسی همچنین کاری می کند؟!»[1] الحمدللّه طالبی که اهل تسنّن هم اعتراف می‌کنند،[2] ما کاسۀ داغ‌تر از آش شده

قالَ: "...زارَ الحُسَینَ عَلَیهِ السّلامَ یَومَ عاشوراءَ مِنَ المُحَرَّمِ" یا عَلقَمَةُ، إذا أنتَ صَلَّيتَ رَكعَتَينِ بَعدَ أنتومِئَ إلَيهِ بِالسَّلامِ و قلتَ عندَ الإيماءِ إلَيهِ و مِن بَعدِ الرَّكعَتَينِ هذا القَول:... السَّلامُ عَلَيكَ يا أباعبدِاللهِ، السَّلامُ عَلَيكَ يا ابنَ رَسولِ الله....»

[1] قائل به این مطلب آیة الله محمدحسین آل‌کاشف الغطاء در کتاب جنة المأوی، ج 1، ص 62 ـ 66 می‌باشد؛ و دیگر گوینده این کلام سید محمدحسین فضل الله از علمای معروف لبنان است (منبع: سایت آپارات، صفحه کتاب الله و عترتی شبکه جهانی ولایت، کلیپ صوتی خسرانی سید محمد حسین فضل الله؛ سایت یوتیوب، کلیپ تصویری تحت عنوان ردّ دروغ شهادت حضرت زهرا سلام الله علیها توسط آیةالله فضل الله، زمان انتشار: 7/مارس/2015 م.)

آیةالله سید جعفر مرتضی‌عاملی در کتاب مأساة الزهراء علیها السّلام، ج 1، ص 130 جواب قاطع و مستدلّی از شبهات ایشان نسبت به انکار شهادت حضرت زهرا داده است. (محقّق)

[2] «تَهدیدهُم عَلِیّاً»: تعلیقه، ص 346، سیّد شرف الدین، المراجعات.

بِالتَحریقِ ثابتٌ بالتواتُرِ القَطعی، و حَسبُکَ ما ذَکَرَه الإمامُ ابنُقُتَیبة فی أوائلِ کتابِ الإمامة و السیاسة، و الإمامُ الطَبَری فی موضعین من أحداث السَّنةِ الحادیة عشرة من تاریخه المشَهور، و ابنُعبدِرَبّه المالکیّ فی حدیث السقَّیفة من الجزء الثانی من العِقد الفَرید، و أبوبکرٍ أحمدُ بنُ عبدِالعزیز الجوهریّ فی کتاب السقیفة، کما فی ص 134 من المجلّد الأول من شرح النَّهجِ الحمیدیّ الحَدیدیّ، و المَسعودیّ فی مروج الذهب نقلاً عن عُروة بنِ الزُّبیر فی مقامِ الاعتذار عن أخیه عبدِالله، إذ هَمَّ بتحریقِ بُیوتِ بنی‌هاشم حینَ تَخَلَّفوا عن بَیعته، و الشهرستانیُّ نقلاً عن النظّامِ عندَ ذِکرِه الفِرقةَ النظّامیّة من کتابِ المِلَل و النِّحَل، و أفرَدَ أبومِخنَفٍ لأخبارِ السقیفةِ کتاباً فیه تفصیلُ ما أجملناه. و ناهیکَ فی شُهرةِ ذلک و تواتُره قولُ شاعرِ النّیل، الحافظُ إبراهیمُ فی قصیدته العُمَریّة السائرة الطائرة:

وَ قَولَةٌ لِعَلِيٍّ قالَها عُمَرٌ *** أَكرِمْ بِسامِعِها أَعظِمْ بِمُلقيها

حَرَّقتُ دارَكَ لا أُبقي عَلَيكَ بِها *** إِن لَم تُبايِع وَ بِنتُ المُصطَفى فِيها

ما كانَ غَيرُ أَبي حَفصٍ بِقائِلِها *** أَمامَ فارِسِ عَدنانٍ وَحامِيها

!مینک در میهاوخی م و میا

و تقیقح نآ هکنیا یاجهب ام هک تساجنیا
زا تعباتم ۀلئسم هکنیا یاجهب و میریگب ار تّیعقاو
اب ،مینک لمع نآ هب و میریگب ار ملاّسلا هیلع ماما
،زور طیارش ،زور یاهتیعقوم لثم ،لئاسم ریاس
و طلخ ...و زور تایضتقم ،زور عفانم ،زور حلاصم
ش آک ید و مینکی م نیجع رگیدمه اب و مینکی م جزم
!دوشی مذر وطن یا اًدبا !میهدی م نورید راکملقه لش

و ،تیبل ها لیصا ی نابم هب ندیسر طقف دهد

هذه معلمتهم للإمام الّذی لا یکون الإجماع حجة عندنا إلّا إذا کان کاشفاً عن رأیه! فمتی یتمّ الاحتجاج بمثل إجماعکم هذا علینا، و الحال هذه یا مصفون؟!»

الملل و النحل، ص 57، به نقل از ابراهیم بن سیار بن هانی النظّام: «فقال: إنّ عمر ضرب بطن فاطمة یوم البیعة حتّی ألقت الجنین من بطنها؛ و کان یصیح: "أحرقوا دارها بمن فیها!" و ما کان فی الدار غیر علیّ و فاطمة والحسن والحسین!»

الوافی بالوفیات، ج 6، ص 15: «و قال [أی النظّام]: إنّ عمر ضرب بطن فاطمة یوم البیعة حتّی ألقت المحسن من بطنها.»

الإمامة و السیاسة، ص 30: «قال: و إنّ أبابکر - رضی الله عنه - تفقّد قوماً تخلّفوا عن بیعته عند علیّ کرّم الله وجهه، فبعث إلیهم عمر، فجاء فنادامهم و هم فی دار علیّ فأبوا أن یخرجوا، فدعا بالحطب و قال: "و الّذی نفس عمر بیده، لتخرجنّ أو لأحرقنّها علی من فیها!" فقیل له: "یا أبا حفص، إنّ فیها فاطمة!" فقال: "و إن!"»

میزان الاعتدال، ج 1، ص 139، فصل ذکر أحوال أحمد بن محمّد بن السرّی بن یحیی بن أبی دارم المحدّث: «و قال محمّد بن أحمد بن حمّاد الکوفی الحافظ، بعد أن أرّخ موته: کان مستقیم الأمر عامّة دهره، ثمّ فی آخر أیّامه کان أکثر ما یقرأ علیه المثالب. حضرته و رجل یقرأ علیه: "إنّ عمر رفس *** فاطمة حتّی أسقطت بمحسن."»

*** قال الفرهیدی فی کتاب العین، ج 7، ص 246: «الرّفسة: الصدمة بالرّجل فی الصدر.» و قال الجوهری فی الصحاح، ج 3، ص 936: «الرّفس: الضرب بالرّجل.»

یهلا یایلوا هار طقف قیرط

ریسم و کلسن یا دراو دهاوخیم هکی سکن آ
فدهد .دنکص خشم ار ش قیرط و فدهد دیاب دوشب
هدراهچ زا هکدشاب یلیصا ینابم هب نددیسر دیاب
دیاب قیرط [1] !مالسلاو ،سب و تسا هدمآ موصعم

---

[1] :لاقف هتبحم یلع هللا بذعی نأ لجوزع هللا نإ» :265 ص ،1 ج ،یفاکلا .
لاقف هیلإ ضوفی مث [4 هیآ (68) ملق هروس] ﴿میظع قلخ یلعل کنإو﴾
رشح هروس] ﴿اوهتنا فهنع مکل اموی ذخفلو سرلا مکتآ امو﴾ :لجوزع
﴿هللا عاطأ دقف لوسرلا عطی نم﴾ :لجوزع لاقو [7 هیآ (59)][سوره نساء
(4) آیه 80]. (قال: ثم قال:) هتمعن یلإ ضوفی هللا یبن نإ و
اوثمصتن أ و انلق اذإ اولوقتن أ مکبجنل هللا وف ،سآنلا دحج و متملسف
اریخ دحلإ هللا لعج ام ،لجوزع هللا نیب و مکنیب امیف نحن و ،انتمص اذإ
دنوادخ" :دومرف ملاسلا هیلع قداص ماما» :همجرت «".انرما فلاخ یف
ربو تانامه﴾ :دومرف و درکتییرت شیوخ تبحم رب ار شربمایپ لجوزع
:دومرفو دومنزاذگاو وا هبار شرما دنوادخ سپس﴾ !یتسه یمیظع قلاخا
یهنآ زا ار امشه چره و دیریگب درکرما نادبار امش ،ربمغیپه کیزیچره﴾
ادخ انامه دیامنت عاطا ار ربمایپ سکره﴾ :دومرفو ﴾!دیهَن ورف سپ دومرف
رما ادخ لوسر انامه و" (:دومرفت رضح سپس) "﴾!تسا هدومنت عاطا ار
دیتشگ قح میلست امش سپ ،درمش دوخ نیما ار وا و دومنزاذگاو یلع هبار
،دییوگب هکار امش میراد تسود مسق ادخ هب سپ .دندومنزاکنا مدرم و
نایم هطساو ام و .میامنت وکس ام یتقو دینک توکس و میوگب ام یتقو
ام رما فلاخ رد یسکیارب دنوادخ و ،میتسه لجوزع دنوادخ نایم و امش
(قحم) «".تسا هدادزارق یرخ

امعِیَشِب اولوقَتن أ مُکیَلَع ُّرَشَ ُهَّنإ اماأ» :402 ص ،2 ج ،یفاکلا
ردقچ هنیآره" :دومرف ملاسلا هیلع قداص ماما» :همجرت «.آنِمِ ُهوعَمسَتَ مَلَ
«"!دیشاب هدینش ام زا ار نآ هکنیا نودب دینک مکحی رما هب هکتسا دب
(قحم)

وهَفَ تِیَبلا اذه نِم جُرخَیَ مَلَ امُّلُکَ» :511 ص ،1 ج ،تاجردلا رئاصب
و فرامعزا) یبلطم ره" :دومرف ملاسلا هیلع رقاب ماما» :همجرت «.ٌلِطاب
هدمایزنوریب (ملاسلا مهیلع تییلها دزنزا و) هناخ نیا زا هک (ینید ماکحا
(قحم) «"!تسا لطاب دشاب

و تسار هبف ارحنا نودب ار نانسنا هکدشاب یقیرط
یهلا یایلوا قیرط ،قیرط .دنانسرب فدهن یا هب ،پچ
رّوصتدیابنه کدوشیمصخشمه کتسا اجنیا .تسا
نیا هبار نانسنا ،دمآ سابلن یا ردی سکره کدوش
.تسیزروطن یا هلئسم ،نه .دنانسرمی فدهن

.دوبهدمآ نانشیا شیپاقآ موحرم احار زا رفنک ی
نم» :دوبهتفگ نانشیا .دشیمن انشیا یاقآ موحرم
«.مشوبلبه و میایی گبلک لسد رم هاوخیم
:دندوبهدومرفوا هباقآ موحرم

اگرمیخواهیپشمنیایبایدآنوریکهمنمیگویمعملکنی، نهآنوری
کهدرخانهپدرتاست! آنوریکهمنادرمیگویمبایدبلبهشوی، نهآنوری
کهپانزدهفرسیایدنو دورهمبنشنیدنو سهتاقلیانبگذارندو صبحتاظهر قُلقُل
وندنوربدسجهبمسقنو زاینجاو آنجابگویندو موقعظهرهمکهبشودبلندشودبه
کنندو زاینجاو آنجابگویندو موقعظهرهمکهبشودبلندشودبه مسجدبروند
زمانبخوانندو بعدبه منزلشانبروند. آنوریکهمنمیگویمبایدعملکنی: اینا
لمعنآ ،یکبیطدیابار ریسمنآ ،یهدبمهاجنادیابار راکنآ ،یوربدیابار ه‌ار
یرودبیابلبطمنیازا ،یوربدیابنه اجنیا ،یوربدیابه اجنآ ،یوربدیاب
!اللهمسب ،یایبیهاوخیم .یشابدیابمیوگیمنمهکیمسقنآ !ینک

:تفگیم !تسامدمایندمهلااحاتودمایندمهوا و
یمطقف «!دوبیگرزبرایسبدرمامیادماقآ موحرم»
!نیمهطقف ؛دوبیگرزبدرمنانشیاهکتفگ

ارتمدقدیابییایاجنیا ردیهاوخیمیتقو
وبلاطمابقردویتسیابمکحمویرازگبتفس
ویهدبجرخهبتماقتسادتفایمقافتاهکیلئاسم
ینعیتیعقاو !یشورفذسخبنمثهبارتّیعقاو آن
ویناینمآنهبیتقونانسنا .لیصایناینمآنهبنیسر

یزیچ چیه لابق رد ار نآ رگید دسرب لیصا دیاقع
!دهدی منه

ه بنات سود و اقفر زا یضعب ،شیپ ه تفه ود یکی
و م لاسا ل ئاسم نیمه ه بع جار ن م .دندوب ه دمآ اجنیا
ی م تبحص م لاسلا م هیلع ت ییل ها ی نابم و ع یشت
ار ل اؤس نیمه لاحو م درک ی لاؤس اهنآ زا ن م .م درک
رگا :م نکی م نامنارداربو نات سود و اقفر زا م راد
ش لاتو دشکب تمحز دهاوخب ایند ن یا رد ی صخش
ن یا رد ،دشاب دهاوخب م ه ل لاح ق یرط زا و دنکب
ی م تسه ب ردقچ ش رمع لوط ل اس داتفه تصش
ل هچ ی س دهاوخب ک شزپ ک ی دینک ض رف ؟درواو
دنکب ی قاش ی اهل مع م ه ی لیخ ،دنک ت بابط ل اس
ه تبلا ؛درواآی مرد درایلیم ود ًلاثم دنکب م ه ی تافاشتکا
ن لاآ و م تفگ اهنآ ه ب .ت سین م تسد رد اهزیچ ن یا خرن
ود ام ه ب دنهاوخب رگا :م نکی م ل اؤس امش زا م ه
زا ت سد و رانکگن ه مامِع اقآ » :دنیوگب و دنهد ب درایلیم
رگا ؟ه ن ای م یهدی م م اجنا ایآ «!رادرب ت هار ن یا
اتًلاصا رگید و ریگب ار درایلیم ود ن یا اید» :دنیوگب
!ی نکب راک دهاوخی مذ و ن یشنب ت اه ناخ رد رمع رخآ
ف رطنآ و ف رطن یا ،ن کب ی هاوخی م ی راک رهر رگید

هبی‌اهدروآ تسدهبه کار ی مولعن یا اهتنم ؛...و وربی‌داع درف کی‌ ،تامولعم و داوس رظن زا اتهدب ام و ی‌رادی‌منربعّیشتد و تیلاو زا تسد هتبلا ،ی‌وشب کسمتنامهو تیبل‌ها تیلاو نامهو ی‌تسههعیش مهی‌فارحنا هدرکانی‌یادخ و ی‌راد مهار تیبل‌ها هب ی‌نابم و تادا‌قتعا و مولعن یا طقف‌ی‌لو ،دوشی‌منادیپ امهبار تقیقح زا و نید زا و بتکم زا کاردا ن یا و ی‌سکره «!م‌یهدی‌م درایلیم ود شلابق رد مهام ،هدب ضحمۀناوید و تساق‌محا ی‌لیخدنکبار راکن یا هک ن یا دهاوخب هک ی‌سکن یا زا رتهناوید ًلاصا و تسا !تسین ،دهدب‌مامجنا ار راک

!درایلیم هد ًلاصا :م‌یوگی‌م هدنب لاح ؟دراد ل‌وپ‌ردقچ و تسیکاین د ن یا درم‌ن یرتدنمتورث اقآ» :دنیوگب رگا !؟درایلیم دص ،درایلیم هامجنپ ًلاثم زا رادقم‌نآ ی‌لو ،م‌یهدی‌م امشهبار درایلیم دص‌ن یا و دیهدب امهبدیاه‌تفرگارف امشهکار تیبل‌ها مولع رگا «.م‌یهدی‌من امشهب و تسین ی‌ربخ مهرگید !تسا هناوید دهدب‌دهاوخب ی‌سک

ماما ش‌یپ هک تسا ریصبی‌بأ ۀیضق ل‌ثم تسرد

ت یاور .درک ت یاکش و دمآ م لاسلا هیلع قداص
دعب و «!ن ک زاب» :دندومرف ت رضح .ت سا یلصفم
.دید ار دارفا و درک زاب ار ش مشچ وا و دندرک هراشا
اب ت مایق زور رد ی هاوخی م» :دندومرف ت رضح دعب
ۀدنورپ رد الدخ نوچ ،ی شابْ ی معأ امجنیا ی لو ی شاب ام
ۀدنورپ رد ن یا و ت سا هتشون ار ایند ن یا رد ی یانییاناوت
ن آ ی لو م نک زاب ار ت مشچ ن لآ ی هاوخی م ای ؛ت سوت
ریصبی بأ «!؟دشاب ت دوخ ت سد ت راک رگید ایند
:ـ م یوگی م مراد ار ش لاح ن ابز هدنب هتبلا ـ ت فگ
دص ن م ،للهال وسرن با ای !؟م تسه هناوید ن م رگم»
و ن طاب ی یانیب هک ار ی یانیب ن ا م تسا وخذ ل اس رازه
ی م م ه ت سرد و [1]«!دریگب ن م زا ار ت یلاو هبل اصتا
.دهدب ش ریخ الدخ و ت فگ

:دنیوگب رگا :م یوگی م مراد ار ن یمه م ه هدنب لاح
ت سدهب ت یبل ها مولع زا هک ار ی تاکردم ن یا اقآ»
راگنا ،دوشب ف اصت نهذ رگید اتهدب امهب ،ی اهدروآ
ام ،هّیضق ن یا ل باقم رد ی لو ؛ی اهدناوخ ذ ی زیچ چیه
؟م یهدی منای م یهدی م ایآ «!م یهدی موتهب درایلیم دص

---

[1]. 470 ص ،1 ج ،ی فاکلا ؛269 ص ،1 ج ،ت اجردلا رئاصب .

هکرعمِ سپ نامهلاک و میاهتخابار هیفاق میهدب رگا
هک تسا ی مولع ،تییلها مولع نیا نوچ !تسا
یکشزپ و هسدنه اما ؛دناسری متّیعقاو هبار نانسنا
دیابب یبیط کی ،هلب[1] !دناسری متّیعقاو هبه ک...و
،دشاب وا یارب دیاب شایگدنز ،دنکراک ادخ یارب
یدابع روما هب ،دشاب هتشاد لمع رد صلاخا ماقم
و تسا یرگید بلطم نیا . ...و دنکیگدیسر دوخ
ی متّیعقاو هبمعادکیلو ؛دهدیمرجا مهادخ

---

[1]: 32 ص ،1 ج ،یفاکلا .

و هیلع الله یّلصالله لوسر لَخَد :لاق ملاسلا هیلع یسوم نِسَحلاابأ نع»
:لَقَف ،ةّیلِهاجلا رِاعشلا و ةّیلِهاجلا مِایأ و اهئاقو و بِرَعلا بَرَعلا
ُهَلهَج نَمَزُرضَیلا ٌمِلاعکذا" :مّلسو هلآ و هیلع الله یّلصالله لوسر
ُهَمِلَعا ُمّثَ ،"!ةّیآ :ةّثلاثُمِلعلا امّنِإ" :مّلسو هلآ و هیلع الله یّلصالله لوسر
ُهَمکحُم وأ ٌةّضیرفةّبجاو ٌةّئسو ٌةّمئاقةّمِئاد ٌةّیآ ،ام و ،"!ةّملاعلا
»".لضفَوهَنُفلاخ

:294 ص ،2 ج ،نآرقتوکلمروز

«دندیدهکدندشدجسمل خادمّلسو هلآ و هیلع الله یّلصادخلوسر
.دندهاناشدمجعاورود هبو دناتفرگارید رمدرگادرگمدرم زاییهورگ
:حضرتگفتند "!؟تسیچنیا" :گفتند "هّملاعهاست." حضرتگفتند:
و خیراتوبعباسانبهاستمدمنیرتاناد" :گفتند "!؟تسیچهّملاع"
،وهبهجرایتاناکیهدرصعرجاهلیّتقاوعشمدهاست ،وهبهشاعرا
."برع

ادخلوسرحالنیادر :گفتندملاسلا هیلعرفعنبیسوم حضرتگفتند:
شتشنذابهکتسایملعنیا" :گفتندمّلسو هلآ و هیلع الله یّلصا
و ".ددرگیمذئاغیتعفنمارسکشتشنادابودسریمذرزارضسک
رصحنمملع" :گفتندمّلسو هلآ و هیلع الله یّلصادخلوسرآزاسپ
نیازاریغو ؛مئاقتّنسایولداعئضیرفایومکحیآ :تسازیچهسدر
«".تسایدیازدشابهچرهزیچهس

امه‌کت‌سا ی‌اه‌تکن‌ن یا [1]!ت‌ییل‌ها م‌لع‌ ط‌قف !؟دناسر

.م‌یشاب‌ن آ ه‌ّجوتم‌د یاب

ت‌یی‌ ل‌ها م‌ولع‌ ب‌لاط‌ ی‌لصا ف‌دهـ

م‌لاّسلا م‌هیلع‌

ط‌قف‌ د یاب‌ دوشی‌م‌ ت‌ییل‌ها م‌ولع‌ دراو ه‌کی‌سک

:دشاب‌ه‌تشاد ار ف‌دهـ و دصقم‌ن یا

:ل‌وا م‌اما دَقتعم و م‌ارم‌ ت‌قیقح‌ ه‌ب‌ ن‌دیسر

؛م‌لاّسلا ه‌یلع‌

:م‌ود ه‌دیسر ت‌ارضح‌ن آ ز ا ه‌کی‌ب‌لاطم‌ه‌ب‌ی‌دنبیاپ

؛ت‌سا

:م‌وس ه‌ّجوتم‌دع‌ و ت‌سار و پ‌چه‌ب‌ف‌ارحنا م‌دع

ر‌ه‌ رد و ت‌یعضو ر‌ه‌ رد ی‌وین‌د ی‌اهت‌یصخش‌ ه‌ب

؛ت‌یعقوم

:رخآ رد و ب‌تکم‌ن یا و ب‌تکم‌ن یا رشنو غ‌یلبت

.م‌درم‌ن‌ایم

و ه‌بقارم‌ و ه‌یکزت‌ ا‌ب‌ ه‌ارمه‌ د یاب‌ ه‌لئسم‌ ن یا ه‌ّتبلا

ه‌مه‌ردت‌ یلاو م‌اقم‌ه‌کدنادب‌د یاب‌ن‌اسنا و دشاب‌ه‌ّجوت

---

[1] مدش‌ه‌یصوت‌ن‌ادب‌ م‌لاسا رد ه‌کی‌م‌لع‌ زا دوصقم‌ و دارم‌ زا ع‌لاّطا ت‌هج .
.305 ـ 281 ص ،2 ج ،ن‌آرقت‌وکلم‌ روند‌ه‌ب‌ دوشع‌وجر ت‌سا

وّیلو ،تررضحدوخو تسایماحو نابیتشپلاح

.[1]تسابتکمنیانایهاروبتکمنیامّیق

،زورما کرابمدولوم و تیلاوبحاصزا

ءادفلاهمدقَمبارتلانحاورأ للهاةّیقبتررضح

هبتبسنرتشیهچرهارامشنیهکمیراودیما

ردارامیاپو ،دنکرتشییمالسائیقارو هیلاعفادها

و ،دنکرتنقتمورتمکحمتییلهاتیلاوریسمنیا

تقیقحوتیلاوهبلوصوزجارامدوصقموفدهد

ردواینددرارامو [2]،دهدنزارقیرگیدزیچدیحوت

---

[1] عّیشتبتکمتّیموّیقوتیلاورارصحنائلئسمنوماریپیرتشییعلاطاتهج .

ص ،دیلقتوداهتجاهلاسرهبدوشعوجر ،مالسلاهیلعللهاةّیقبترضحرد

.هقیلعت ،200

[2]: 247 ص ،8 ج ،یفاکلا .

«عنأبیبعدبداللهعلیهالسلام، قال: "لَعَیِمَلُسْآنلاُمفیضفلِةَفرِعَمل
ةایحلاِةَرهزَنِمءاعدلاِهبُاللهَعَّتمامیلإمُهنْیعأاوّدمَام،لّجوّزعالله
اومّعُنَلَومهلْجرأبُهَنوئطیآمِمُهَدِنعَلَّقأمُهایُنُدتَناکوماهمیعَنوِ
نانجلاِتاضورَیفلزَیلَمنَمذُّذَلَتماهبِاوذَّذَلَتوزَّعوَلَّجِاللهِةَفرِعَمب
نِمَّبحاصوٍةَشحوَلّکُنِمّسِنآلّجوّزعاللهَةَفرِعَمَّنإِاللهِءایلوأَعَم
.مقسلّکُنِمٌءافشوفِعَضلّکُنِمٌةَوَقوٍةَملُظلّکُنِمٌرورُوٍةَدحوَلّکُ
مُهیلَعُقیضَتوِریشانَملابِنَورَشُیوَنوقَرُحیوَنِولَتقیٌمومُکَلَبقِ
ةَرتِریغنِمهمفیهِمٌمآمُهَعَمُهدُّرَیِمفاماهبحُرِبضُرلاأ
للهابِاونمؤُیِنأّلاإمهنمِاومقَنامَلَبَ،یذأالاومهبَکَلَذلَعفنَماورتَو
مُکرِهَدبِئاوَنُیلَعاورِبصاومهتاجرَدمُکَّبَراوَلأسافإدیمَحلازیزَعلا
تدُرِکوَسَعیهُمٌ!"»

:314 ص ،2 ج ،نآرقتوکلمروز

یمزئاحیللاعتدنوادختفرعمردارییتلیضفهچهکدنتسنادیممدرمرگا»
وتجهزا ،دنتسهعّتمتمنآزانانمشدهچنآهبارهدوخنامشچ ،دنرگ
دنخودیمنشیاهتمعواینداتایحیگزاتوریرتوتارضا ،دنکمتربدو
،دنکیمدگادوخیاهاپریزردهکارهچنآزانانیازدزدرد
تّذلاوتسرّتدرسردنچناندنوبمّعنتمتفرعتادخدرمعتقیقحو

آخرت از زیارت آن حضرت و از شفاعتشان محروم نکند!

اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد

ی تشهد ی اهغاب رد نادواج روطه ب و ه تسویپ ی یوگ ه ک دندوب ذّنلتم ش تفرعم درادگی منه ک ت سا ی سینا الدخ ت فرعم .دنربی م رسب تّذل رد الدخ ی ایلوا اب ،درادنزی رثا وا اب ی یاهنتچیه ک ت سا ی قیفر و ،دسرب نانسا ه ب ی تشحوچیه ت سا ی تردق و ،دوشی منع مجی تملظ و ی کیرات چیه وا اب ه ک ت سا ی روز و ی ضرم چیه ی و اب ه ک ت سا ی ئافش و ،ددرگی منع متجم وا اب ی ناوتان چیه ه ک .درو آی منت مواقم ب ات

ش تآ و دندشی م ه تشک ه ک دندوب ی فئاوط امش زا ش یپ :دومرف نیا زا س پ و و ت عسو ن یدب ی ایند و ،دشی م ه دیرب نانشیاهن اوختسا ه ّرا اب و دندشی م ه دز نانشیا ت سناوتی منی لماعچیه ل احن یا اب و ،دشی م گنت نانشیا رب ی خارف ه کنآ ن ودب ؛دنک ف رصنم و دنادرگرب دوب الدخ ت فرعم زا اهنآ اب ه چنآ زا ار ه تشاد ی دقح اهنآ ه ب ت بسن ،دندادی م م اجنا ار ل امعا ن یا اهنیا اب ه ک ی ناسک ه دیسر اهنآ ه ب نانشیا ئیحاز زا ی ّیذا ه ن و دنشاب ه تخیر اهنآ زا ی نوخ ه ن و دنشاب چیه ؛دنشاب ه دوشگ ی تازاجم ن ینچ ه ب ت سد ،م اقتنا و ی فلات رثا رد ات دشاب !دندوب ه درو آ نامیا دیمح و زیزع دنوادخ ه ب ه کنآ رگم دنتشادن ی هانگ و م رج ت یانع امش ه ب ار نانشتاماقم و ت اجرد ات دیهاوخب نانتیادخ زا امش ،ن یاربانب ی عسه ب ات دیشاب ابیکش و دینک ربص نانترا گزور ت لاکشم و ب ئاصم ربو دنک «"!دیسر اهنآ ت ّیدج و ت ّمه و